

Copenhagen Business School

HD (R)

Regnskab og Økonomistyring

Afgangsprojekt

Titel:

En undersøgelse af virksomhedsskatteordningens regler for hæverækkefølge i forbindelse med sikkerhedsstillelse med hensyn til indgrebet i ordningen i 2014 (L 200 2013/14) samt justeringen af indgrebet i 2016 (L 652 af 8.6.2016).

Forfatter: Jørgen Westphal

Aflevering: 3. august 2017

Omfang eks. forside, indholdsfortegnelse og litteratur:

61 sider og 108.615 anslag

Indhold

Indledning	5
Metode	5
Problemformulering.....	5
Undersøgellesdesign	5
Operationalisering	6
Kilder og deres oprindelse.....	6
Redaktionel note	10
Målgruppe.....	10
Problemformulering	11
Afgrænsning	12
Den almindelige skatteligning	13
Kapitalindkomsten efter skattereformen af 2009	14
Virksomhedsskatteordningen	15
Historik.....	15
Ordningens generelle formål.....	16
Hvem kan benytte virksomhedsordningen?	17
Valg af virksomhedsskatteordningen.....	18
Regnskabsmæssige krav.....	19
Ægtefæller	20

Medarbejdende ægtefælle.....	21
Fordeling af virksomhedens resultat.....	22
Hvilke aktiver kan indgå i virksomhedsordningen?	23
Blandet benyttede aktiver.....	24
Hvilke passiver kan indgå i virksomhedsordningen?	25
Blandet benyttede passiver og private passiver.....	25
Indskudskontoen	25
Negativ indskudskonto.....	26
Værdiansættelse ved opgørelse af indskudskontoen.....	26
Mellemregningskontoen	28
Kapitalafkast	29
Kapitalafkastgrundlag	30
Beregning af kapitalafkast.....	32
Rentekorrektion.....	32
Virksomhedens overskud.....	34
Modregning af eventuelt underskud.....	34
Hævning af overskud	36
Hæverækkefølgen	40
Den udvidede hæverækkefølge.....	41
Overskudsdisponering	43

LOV nr 992 af 16/09/2014.....	49
Konsekvens af LOV nr 992 af 16/09/2014.....	54
Delkonklusion 1	56
Delkonklusion 2	56
Skatterådets bindende svar vedr. sikkerhedsstillelse og hævning i 2015	57
Styresignal vedr. genoptagelse som følge af praksisændring	58
LOV nr 652 af 08/06/2016.....	59
Eksempler på skattemæssige konsekvenser af justeringen.....	61
Delkonklusion 3	64
Delkonklusion 4	65
Hovedkonklusion.....	65
Litteratur	66

Indledning

Afgangsprojektets titel, som den blev godkendt ved tilmeldingen til kurset, er "En undersøgelse af virksomhedsskatteordningens regler for hæverækkefølge i forbindelse med sikkerhedsstillelse med hensyn til indgrebet i ordningen i 2014 (L 200 2013/14) samt justeringen af indgrebet i 2016 (L 652 af 8.6.2016)". Titlen er blevet til efter deltagelse i faget Erhvervsbeskatnings behandling af virksomhedsskatteordningen, hvor emnet sikkerhedsstillelse kun er behandlet forholdsvis oversigtligt i fagets pensum i form af et mindre afsnit i bogen Lærebog om Indkomstskat. Desuden er denne bog publiceret i 2015, altså midt imellem det første indgreb i 2014 og den senere justering i 2016.

Metode

Problemformulering

Problemformuleringen er struktureret som en refleksion over nogle observationer af regelændringer inden for emneområdet, som gav anledning til forståelsesmæssige spørgsmål hos projektets forfatter. Spørgsmålene er efterfølgende uddybet i en række undersøgelsesspørgsmål, som er søgt besvaret med et konkret undersøgelsesdesign.

Undersøgelsesdesign

Undersøgelsesspørgsmålene, som indgår i problemformuleringen, er søgt besvaret ved et analytisk studie af den publicerede litteratur om emnet. Begrebet publiceret litteratur skal her forstås meget bredt: som både fagbøger men også kildemateriale fra det administrative, retslige og parlamentariske system. Som det fremgår af nedenstående redegørelse for kildematerialet, kan det opdeles i primære og sekundære kilder.

Der er holdt fast i, at der skal være tale om publikationer, som med sikkerhed er arkiveret af Folketinget, SKAT, Skatteministeriet m.m. eller anden myndighed. Dermed er det med enkelte undtagelser undgået at benytte

materiale fra ikke-officielle interessenters hjemmesider, uanset hvor professionelt eller seriøst det end måtte være. Det skyldes bl.a. hensynet til, at sådant materiale ikke er underkastet bestemmelser om journalisering og arkivering på samme måde som materiale fra det offentlige. Dermed kan man aldrig vide, om det er tilgængeligt og/eller blevet ændret.

Med hensyn til undersøgelsesdesign, er der således ikke tale om et klassisk casestudie. De rent beregningsmæssige følger af overvejelser over reglerne og regelændringerne kunne godt belyses med en konstrueret case, men det er altså fravalgt til fordel for en vægtning af litteraturstudiet. Flere steder er der dog benyttet forenklede regneeksempler.

Operationalisering

I de fleste situationer er der taget udgangspunkt i grundbogslitteratur for området, altså sekundært materiale, for at danne et overblik over et givet delområde eller en problemstilling. Herefter er der opsøgt primært kildemateriale, som er blevet analyseret med henblik på at søge svar på undersøgelsesspørgsmålene. Dernæst er der draget delkonklusioner i forhold til undersøgelsesspørgsmålene. Delkonklusionerne danner grundlag for en samlet konklusion.

Kilder og deres oprindelse

I søgning og valg af kildemateriale til projektet er der brugt litteratur fra faget Erhvervsbeskatning samt Erhvervsret, Erhvervsøkonomiske Metode og Skat. Desuden blev det undersøgt, om der de seneste år var publiceret ny litteratur vedrørende virksomhedsordningen, som måtte formodes at forholde sig til de særlige, og temmelig specialiserede, områder af ordningen, der er emnet for dette projekt, og som har affødt lovændringer på området de seneste fire år. Det var ikke tilfældet, og derfor er der i vid udstrækning anvendt primært materiale fra det administrative system og det parlamentariske system i form af styresignaler,

bindende svar, lovforslag, forarbejder, bemærkninger, betænkninger, høringssvar, høringsskemaer, fremsatte lovforslag og endeligt vedtagne love.

Desuden er SKATs Juridiske Vejledning benyttet. Man kan diskutere, om Juridisk Vejledning er et primært eller et sekundært kildemateriale. SKAT anfører selv, at vejledningen giver udtryk for SKATs opfattelse af gældende praksis og har cirkulærestatus¹. Den er bindende for told- og skatteforvaltningens medarbejdere, medmindre indholdet klart ikke er i overensstemmelse med højere rangerende retskilder, såsom EU-ret, lovgivning, bekendtgørelser, cirkulærer, domspraksis samt Landsskatterettens og Skatterådets praksis.

Materialet er omfangsrigt, og for den ikke særligt juridisk kyndige (hvilket også gælder projektets forfatter), er der derfor i det nedenstående givet en kort og forenklet redegørelse for, hvordan de forskellige kildetyper opstår og forholder sig til hinanden. Da det hænger tæt sammen med strukturen af det skatteadministrative, det skatteretslige og det parlamentariske system, er der også redegjort kort for disse i relation til dannelse af kildemateriale.

Den juridiske metodelære opererer med begrebet retskilder, som er de midler, man bruger for at finde frem til gældende ret. Gældende ret eller retstilstanden er den regulering, som domstole eller anden retsanvendende myndighed vil lægge til grund i en retssag eller for en administrativ afgørelse. Retskilderne opdeles sædvanligvis i fire kategorier: Lovgivning, rettsædvane, retsafgørelser og forholdets natur. Som supplement til lovgivning inddrages ofte også forarbejderne til loven og bemærkninger til lovforslaget som retskilder eller i det mindste som en hjælp til fortolkning af loven². Kilder til fortolkning af loven kan også findes i det udvalgsarbejde og dets bilag, som foregår i forbindelse med lovgivningsprocessen, herunder betænkninger over eller bemærkninger til lovforslaget som fremsat, afgivet af det konkrete udvalg, her Skatteudvalget.

¹ Juridisk vejledning 2017-1.

² Erhvervsjura s. 40-41

Udvalgsarbejdet, som ligger forud for en betænkning, omfatter typisk en høring hvortil udvalget kan modtage skriftlige henvendelser eller deputationer fra interessenter, samt at udvalget stiller spørgsmål til ministeren. I lovforslaget som vedtaget samt i den endeligt vedtagne lov kan man så studere resultatet af processen i form af eventuelle ændringer i forhold til lovforslaget som fremsat. Herudover er lovforslaget sædvanligvis også til debat i Folketinget. Som bekendt gennemgår lovforslag tre behandlinger i Folketinget.

På skatteområdet findes kilder til retssædvane, retsafgørelser eller administrative afgørelser ofte i materiale fra Skatterådet, Skatteankestyrelsen, Skatte- og vurderingsankenævnene og Landsskatteretten.

Skatterådet³ er sammen med SKAT landets øverste administrative ligningsmyndighed. Skatterådet hjælper efter skatteforvaltningsloven SKAT ved forvaltningen af lov om vurdering af landets faste ejendomme og lovgivning om skatter og afgifter bortset fra lovgivning om told. Skatterådet afgør sager, som SKAT forelægger for Skatterådet til afgørelse - herunder anmodninger om bindende svar med principielt indhold.

Skatte- og vurderingsankenævnene⁴ er lokale nævn, hvor medlemmerne er udnævnt efter kommunalbestyrelsens indstilling.

Ankenævnene afgør klager over told- og skatteforvaltningens afgørelser på en lang række områder. Disse sager bliver forberedt af Skatteankestyrelsen, hvilket betyder, at Skatteankestyrelsen indhenter og samler relevante dokumenter og informationer, inden sagen bliver forelagt til afgørelse i Ankenævnene. Derudover kommer Skatteankestyrelsen med et forslag til, hvordan sagen skal afgøres. Ankenævnene er imidlertid uafhængige, og de er derfor ikke bundet af Skatteankestyrelsens forslag. Nævnene træffer med andre ord selvstændigt afgørelse.

³ Fra Folketingets hjemmeside

⁴ Fra Skatteankestyrelsens hjemmeside

Landsskatteretten⁵ er landets øverste administrative klageinstans på skatte-, moms-, afgifts-, told-, vurderings- og inddrivelsesområdet. Landsskatteretten behandler klager over en lang række myndigheders afgørelser. Landsskatteretten afgør klager over SKATs afgørelser, hvor klagen ikke afgøres af Skatteankestyrelsen, et skatteankenævn, et vurderingsankenævn eller et motorankenævn, samt alle klager over Skatterådets afgørelser. Landsskatteretten afgør klager over SKATs afgørelser om selskabsskat, moms, told og afgifter, Skatterådets afgørelser, SKATs afgørelser vedrørende fysiske personers indkomstansættelse, dødsboer, ejendomsvurdering mv. (sager som i udgangspunktet afgøres i ankenævnene), hvis klageren har valgt, at sagen skal behandles af Landsskatteretten. Vurderingssager om fradrag for forbedringer i grundværdien afgøres dog som hovedregel af ankenævn. Desuden afgør Landsskatteretten alle principielle sager, der ellers ville blive afgjort af ankenævn eller Skatteankestyrelsen, samt afgørelser i sager, som udspringer af samme forhold som sager, der i øvrigt verserer ved Landsskatteretten. Skattesager kan også gå videre til Højesteret.

Til slut skal det nævnes, at der selvfølgelig er publiceret store mængder af mere eller mindre journalistisk bearbejdet materiale i form af nyheder, nyhedsbreve, meddelelser o. lign. på hjemmesider tilhørende de mange interessenter og aktører på skatte- og revisionsområdet. F.eks. FSR – danske revisorer samt PWC og andre revisionsvirksomheder. Jeg har næsten undgået af citere fra denne kildegruppe og har kun benyttet den som inspiration til fremsøgning af det primære kildemateriale omtalt ovenfor. I det omfang materiale fra disse interessenter og aktører er benyttet, er der således mestendels tale om officielle henvendelser til myndighederne, f.eks. høringsvar.

⁵ Fra Skatteankestyrelsens hjemmeside

Redaktionel note

Fremhævninger i form af understregning og fed skrift er indsat af projektets forfatter. Der er benyttet fodnoter frem for slutnoter, da det efter forfatterens mening fremmer den samlede læsbarhed. Virksomhedsskatteoven er forkortet VSL.

Målgruppe

Projektets målgruppe er andre rådgivere, som er bekendt med virksomhedsordningens eksistens men ikke har arbejdet med den og i særdeleshed ikke tidligere er stødt på problematikker omkring sikkerhedsstillelse og gæld i forbindelse med ordningen. For en sådan rådgiver kunne en konkret vinkel være, at vedkommende har en kunde, som overvejer at indtræde i virksomhedsordningen og samtidigt planlægger at stifte gæld og/eller allerede har gæld.

I forbindelse med processen omkring regelændringerne i 2013/2014 og senere i 2016, kunne en lidt mere polemisk og populær udlægning af indgrebene være, at der var tale om at lukke såkaldte "skattehuller". I de fleste sammenhænge er det ikke rådgiverens rolle at være polemisk men udelukkende at forholde sig sagligt til retsstillingen på et givet område. I den følgende behandling af regelændringerne er vinklen da også at forstå, hvordan indgrebene overfor virksomhedsordningen sigter mod at justere ordningen, så den kommer i overensstemmelse med nogle af sine oprindelige hensigter:

- At udligne skatteforskelle mellem personligt drevne virksomheder og virksomheder drevet i selskabsform, herunder primært muligheden for at konsolidere virksomheden ved at opspare overskud foreløbigt beskattet med den lavere virksomhedsskattesats.
- Samtidig med, at den ikke er i konflikt med skattesystemets overordnede princip om, at beskatning skal ske efter evne.

Justeringen bør naturligvis derfor ske afbalanceret, så virksomhedsordningen ikke bliver ringere at være i, end det oprindeligt var hensigten. Som det bliver gennemgået i det følgende, var denne balance svær at holde i forbindelse med indgrebet i 2013/2014 på trods af advarsler m.m. i de mange høringssvar fra områdets interessenter.

Med hensyn til målgruppedefinition er målgruppen derfor også rådgivere, som måtte finde, at de er stødt på uklarheder, uhensigtsmæssigheder eller utilstrækkeligheder i regelværket i forbindelse med behandling af sager vedr. gæld og sikkerhedsstillelse i virksomhedsordningen. For sådanne rådgivere er det vigtigt at forstå, at man kan påvirke den politiske proces omkring en sådan problematik – mest effektivt på et sagligt grundlag – men også, at man måske i første omgang kommer til kort og bliver overhørt.

Problemformulering

Virksomhedsskatteordningens regler for hæverækkefølge blev påvirket i forbindelse med indgrebet i ordningen i 2014 (L 200 2013/14) samt justeringen af indgrebet i 2016 (L 652 af 8.6.2016). Regelændringerne vedrørte situationer, hvor aktiver inden for virksomhedsordningen blev benyttet som sikkerhedsstillelse for private lån. Hvad var baggrunden for regelændringen og den senere justering? Hvad betyder regelændringen og den senere justering for de selvstændige erhvervsdrivende, som benytter virksomhedsordningen?

Undersøgelsesspørgsmål:

1. Var konsekvensen af indgrebet i 2014 lovgivernes hensigt eller en utilsigtet bieffekt?
2. Hvordan håndterede lovgivningsprocessen eventuelt utilsigtede hensigter og hvordan kom den endeligt vedtagne lov til at virke i henseende til lovgivernes intention?
3. Kan man tale om såkaldt dobbeltbeskatning som konsekvens af indgrebet i 2014?
4. Hvordan påvirkede den reviderede lov i 2016 hæverækkefølgen og med hvilken konsekvens?

Svar på undersøgelsesspørgsmålene søges givet som delkonklusioner. Til slut vil der blive sammenfattet en hovedkonklusion.

Afgrænsning

Det primære formål med et HD-afgangsprojekt er naturligvis at demonstrere, hvordan og hvor godt den studerende kan udfylde rammerne for kursets læringsmål. Forudsætningerne for at deltage i kurset er at have aflagt prøve i fagene Eksternt Regnskab, Strategisk Ledelse, Økonomistyring, Skat og, i dette konkrete tilfælde, valgfaget Erhvervsbeskatning.

Emnet for projektet er selvfølgelig inspireret af undervisningen i Erhvervsbeskatning. Efter samtaler med medstuderende og tidligere studerende inden for dette fag og på HD generelt, er det mit indtryk, at de fleste vælger noget bredere projektemner. Titlen på dette projekt kunne umiddelbart lægge op til et meget snævert og specialiseret projekt, som går mere i dybden med et meget begrænset område, end sædvanen måske er på HD-studiet. Det er på mange måder også blevet resultatet, men der skal ikke herske tvivl om, at mit arbejde med emnet i høj grad har udfordret min samlede viden fra HD-studiet i almindelighed og fagene Erhvervsøkonomisk Metode, Grundlæggende Erhvervsret, Skat og Erhvervsbeskatning i særdeleshed.

Undervejs i arbejdet har det været interessant og lærerigt at opleve, at noget, der ligner en detalje i lovgivningen, rummer så stor kompleksitet og giver selv meget erfarne specialister store vanskeligheder. Denne oplevelse har jeg kun fået i kraft af, at jeg ikke blot har benyttet, hvad man, med al respekt, må betegne som sekundært materiale i form af publiceret faglitteratur om emnet, men også er dykket ned i en række primære materialetyper såsom retskilder, som redegjort for i afsnittet om kilder og deres oprindelse.

Den afgrænsningsmæssige udfordring har været at sørge for, at slippe det næsten uendelige primære materiale for at søge tilbage til at kunne drage konklusioner til gavn for projektets målgruppe.

Undervejs har det vist sig at være nødvendigt med en praktisk emnemæssig afgrænsning i forhold til følgende:

- Lovindgrebet i 2014 m.m. omfatter også indskud af privat gæld i virksomhedsordningen. Denne situation er behandlet i gennemgangen af bemærkningerne til lovforslaget i det nedenstående, da den potentielle skattebesparelse af denne adfærd minder om besparelsen ved sikkerhedsstillelse for privat gæld, men bliver ellers ikke behandlet.
- I mange situationer i forbindelse med virksomhedsordningen har reglerne forskellige konsekvenser alt efter, om den skattepligtige er gift eller ej. I nogle tilfælde er disse konsekvenser nævnt, men ikke systematisk. I praksis er det selvfølgelig vigtigt, men er altså udeladt flere steder i dette projekts lidt mere overordnede og teoretiske behandling af virksomhedsordningen.
- Både lovindgrebet i 2014 og justeringen i 2016 forholder sig til afledte emner, såsom hvornår der kan siges at foreligge en sikkerhedsstillelse, og hvornår et lån vedrører privatøkonomien. Begge emner vedrører lovens rækkevidde og er derfor naturligvis vigtige for lovens forvaltning. Emnerne behandles derfor også udførligt af Juridisk Vejledning men kun sporadisk i dette projekt.

Den almindelige skatteligning

Reglerne for skatteberegning i forbindelse med personbeskatning forudsættes bekendt, når den studerende giver sig i kast med faget Erhvervsbeskatning på HD-2, men da der hyppigt refereres til flere af hovedbegreberne, særlig personlig indkomst og kapitalindkomst, gives der denne oversigtlige fremstilling af hovedtrækkene i personbeskatningen (2016):

Løn/A-indkomst

Minus AM-bidrag (8 % af Løn/A-indkomst)

= Personlig indkomst

Plus/minus nettokapitalindkomst

Minus ligningsmæssige fradrag, herunder beskæftigelsesfradrag

= Skattepligtig indkomst

Hvoraf der beregnes:

24,9 % af skattepligtig indkomst (landsgennemsnit for kommuneskat)

3,0 % af skattepligtig indkomst (sundhedsbidrag

0,7 % af skattepligtig indkomst (landsgennemsnit for kirkeskat)

9,08 % af personlig indkomst (bundskat)

15,0 % af personlig indkomst over topskattegrænsen (topskat før det såkaldte skattelovsnedslag, som ikke er medtaget her)

Skatteværdi af personfradrag 36,63 %

Minus Beregnet skatteværdi af personfradrag

= Samlet skat

Aktieindkomst og fradrag, som medregnes til aktieindkomst, indgår ikke i den skattepligtige indkomst

Kapitalindkomsten efter skattereformen af 2009

For beskatning af positiv nettokapitalindkomst gælder der et såkaldt skråt skatteloft på 42 % (2017, gennemsnitskommune⁶), jf. PSL § 19, stk. 2. For personlig indkomst er den tilsvarende sats 51,95 %, jf. PSL § 19 stk. 1.

⁶ Skatteministeriets hjemmeside: Centrale skattesatser i skattelovgivningen 2010-2017 (<http://www.skm.dk/skattetal/statistik/tidsserieoversigter/centrale-skattesatser-i-skattelovgivningen-2010-2017>)

For bundskatten er beregningsgrundlaget den personlige indkomst + positiv nettokapitalindkomst.

For topskatten er beregningsgrundlaget den personlige indkomst + positiv nettokapitalindkomst over 41.000 kr. for ugifte (2016), dvs. der er et bundfradrag for denne indkomstklasse ift. topskatteberegningen⁷.

Virksomhedsskatteordningen

I det følgende gennemgås ordningens historik, hovedformål, de væsentligste begreber og nogle af de centrale elementer, ikke mindst hævnning. Som beskrevet i afnittet om målgruppe, formodes projektets målgruppe at kende til ordningen uden at have arbejdet så meget med den. Gennemgangen tager derfor både udgangspunkt i sekundær litteratur om emnet, særligt "Lærebog om indkomstskat" men også materiale fra Juridisk Vejledning.

Historik

Skattereformen i 1987 betød blandt andet, at personer ikke blot skulle opgøre en almindelig skattepligtig indkomst men yderligere også en personlig indkomst, en kapitalindkomst og en aktieindkomst. En af konsekvenserne var forskellige fradragsværdier for forskellige udgifter. For eksempel kunne erhvervsmæssige renteudgifter kun fradrages i kapitalindkomsten, hvor de havde en lavere skatteværdi end hvis de var blevet fradraget i den personlige indkomst. I virksomhedsskatteoven indførte man derfor, hvad der populært kaldes virksomhedsskatteordningen eller kort virksomhedsordningen. Ordningen skulle sikre selvstændigt erhvervsdrivende fuld fradragetsret for alle erhvervsmæssige udgifter efter indførelse af skattereformen⁸.

⁷ Grundlæggende Skatteret s. 41

⁸ Grundlæggende Skatteret s. 465

Ordningens generelle formål

Det er blevet sagt, at virksomhedsskatteordningen er i bund og grund bare en skatteberegningsmodel⁹.

Ordningen og dens retspraksis, som understøtter den, er dog kompleks, og det hænger måske sammen med de intentioner eller hensigter, som ligger bag ordningen. Det er således en række virkninger eller fordele ved ordningen ud over hovedformålet at give selvstændigt erhvervsdrivende fuldt fradrag for udgifter.

- Ordningen beskatter også overskud, som opspares i ordningen og altså ikke anvendes til privatforbrug, meget lempeligere – med virksomhedsskattesatsen. Derved får den erhvervsdrivende et incitament til at lade overskuddet blive i virksomheden og dermed medvirke til at konsolidere og eventuelt udvide denne¹⁰.
- På grund af den progressive beskatning kan indkomster, der fluktuerer fra år til år, betyde en høj marginalskat i år med høj indkomst og en lavere marginalskat i år med lav indkomst.

Virksomhedsskatteordningen kan benyttes til at opspare overskud i de år, hvor det er så stort, at en udbetaling ellers i et eller andet omfang ville blive beskattet med topskat, således at det opsparede overskud først udbetales i år, hvor en eventuel øvrige indkomst er så lav, at der er plads under topskattegrænsen¹¹.

Der findes en forenklet version af ordningen, der betegnes kapitalafkastordningen, som igen har en særlig udformning ved ejerskab af aktier og anparter erhvervet efter 31. december 2000 m.m.¹². De forskellige versioner af kapitalafkastordningen bliver ikke behandlet i dette projekt.

⁹ Søren Bech, mdl. kommunikation

¹⁰ Grundlæggende Skatteret s. 465

¹¹ Grundlæggende Skatteret s. 466

¹² Lærebog om indkomstskat s. 219

Hvem kan benytte virksomhedsordningen?

Virksomhedsordningen kan anvendes af personer, som er fuldt eller begrænset skattepligtige til Danmark og som har indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. VSL § 1, stk. 1. Det er ingen hindring, hvis disse personer samtidig deltager i I/S, K/S eller P/S (interessentskab, kommanditselskab eller partnerselskab).

Ordningen kan dog ikke anvendes på anpartsvirksomheder, jf. VSL § 1, stk. 1, 2. pkt., idet denne indkomst er kapitalindkomst efter PSL § 4, stk. 1, nr. 9 eller 11. Ordningen kan heller ikke anvendes i forbindelse med konkursboer, jf. VSL § 1, stk. 1, 3. pkt., eller dødsboer, jf. DBSL § 9, stk. 1.

Der skal være tale om, at den skattepligtige er selvstændigt erhvervsdrivende, og at virksomheden drives erhvervs-mæssigt. Dermed kan lønindkomst ikke indgå i ordningen, selv om visse honorarer med direkte tilknytning til virksomheden godt kan¹³. Afgrænsningen tager altså sigte mod, at lønmodtagere, som gerne vil udskyde skattebetaling og opnå ordningens øvrige fordele, og personer, som driver en mere hobbypræget forretning, ikke kan benytte ordningen¹⁴.

Virksomhedsordningen kan anvendes uafhængigt af, om man deltager passivt eller aktivt i virksomhedens drift, og uafhængigt af, om øvrige deltagere i virksomheden anvender ordningen¹⁵.

Udlejning af fast ejendom er som udgangspunkt selvstændig erhvervsvirksomhed, hvormed virksomhedsordningen kan benyttes uanset om det drejer sig om en større udlejningsejendom, en lejlighed, et sommerhus, et parcelhus eller en forældrekøbslejlighed. Det gælder dog ikke udlejning af andelsboliger eller såkaldte aftægtsboliger. Hvis over- eller underskuddet fra udlejningen er kapitalindkomst, jf. PSL § 4, stk. 1, nr.

¹³ Juridisk vejledning C.C.5.2.2.1

¹⁴ Lærebog om indkomstskat s. 220

¹⁵ Lærebog om indkomstskat s. 221

6, kan virksomhedsordningen ikke anvendes, hvilket er tilfældet, hvis f.eks. en bolig eller en sommerbolig udlejes i perioder, uden at privat anvendelse er udelukket i ledige perioder¹⁶.

Valg af virksomhedsskatteordningen

Valget af virksomhedsordningen binder på den måde, at reglerne skal bruges for hele virksomheden i hele indkomståret, jf. VSL § 2, stk. 2, 4. pkt. Hvis virksomheden kun eksisterer en del af året, skal ordningen selvfølgelig kun bruges, mens virksomheden eksisterer. Bindingen gælder også i det tilfælde, hvor den selvstændige driver flere virksomheder, som i så fald alle skal indgå i ordningen, jf. VSL § 2, stk. 3, hvis ellers de hver især er kvalificerede til det.

Selv om man ikke har tilvalgt ordningen fra årets begyndelse, kan man alligevel vælge at indtræde i ordningen helt frem til indgivelse af selvangivelsen for indkomståret, jf. VSL § 2, stk. 2, som for personer, der kan anvende virksomhedsordningen, skal ske senest 1. juli året efter¹⁷. Der er mulighed for omvalg indtil d. 30. juni det næstfølgende år, således at selvstændigt erhvervsdrivende med kalenderårsregnskab i realiteten kan træffe beslutningen halvandet år efter regnskabsårets udløb, jf. VSL § 2, stk. 2, 2. og 3. pkt. Helt frem til dette tidspunkt kan man ændre på, om man vil være i virksomhedsordningen eller kapitalafkastordningen eller forblive under personskattelovens regler. De forholdsvis lempelige regler om omvalg er suppleret med bestemmelser efter skatteforvaltningsloven om retten til at få genoptaget en skatteansættelse, jf. SFL § 26 og § 27¹⁸, samt muligheden for ændring af beslutning om overførsel af overskud, jf. VSL § 10, stk. 2, 2. og 3. pkt. og videre Juridisk vejledning C.C.5.2.8.3.

¹⁶ Lærebog om indkomstskat s. 221

¹⁷ Juridisk vejledning C.C.5.2.3.1

¹⁸ Juridisk vejledning C.C.5.2.3.1

Regnskabsmæssige krav

De regnskabsmæssige mindstekrav for at benytte ordningen er defineret i VSL § 2. Blandt andet skal man opfylde bogføringslovens krav og de såkaldte mindstekravsbekendtgørelser for hhv. små og store virksomheder, jf. bekg. nr. 593 af 12. juni 2006 §§ 22-26 og bekg. nr. 594 af 12. juni 2006 §§-19-22¹⁹. Et særligt vigtigt aspekt af de regnskabsmæssige krav, er adskillelsen af den private økonomi og virksomhedens økonomi. Det er netop denne adskillelse, som er bestemmende for mange af virksomhedsordningens regler, og som giver udfordringer i forbindelse med forvaltningen af den²⁰. For eksempel skal det ved indtrædelse i ordningen ske en opdeling af den skattepligtiges aktiver og passiver i erhvervs-mæssige og private og dermed og dermed hvilke, som kan indgå på indskudskontoen, og hvilke, som skal forblive i privatøkonomien. Generelt betegnes overførsler fra privatøkonomien til virksomheden som indskud, jf. VSL § 3, stk. 1. Alternativt kan overførte kontante beløb bogføres på en mellemregningskonto, jf. VSL § 4 a, stk. 1. Overføres der værdier fra virksomhedsordningen tilbage til privatøkonomien, betegnes det som overførsel eller hævning, og ved skatteberegningen skal disse beløb fordeles efter en bestemt hæverækkefølge, jf. VSL § 5. Hvis der er oprettet en mellemregningskonto, kan værdier, som ellers ville være hævninger, alternativt bogføres på denne, hvis der ellers er et tilstrækkeligt indestående, jf. VSL § 4 a, stk. 3. Ved valget om at indtræde i virksomhedsordningen skal den skattepligtige oplyse størrelsen af indeståendet på indskudskontoen og konto for opsparret overskud samt kapitalafkast og kapitalafkastgrundlag, jf. VSL § 2, stk. 2, 5. pkt. Det skal også understreges, at valget af ordningen betyder, at samtlige den skattepligtiges virksomheder behandles som én virksomhed, jf. VSL § 2, stk. 3.

¹⁹ Lærebog om indkomstskat s. 221

²⁰ Lærebog om indkomstskat s. 222

Ægtefæller

Bestemmelserne om ægtefæller i virksomhedsskatteoven ift. fælles eller separat virksomhedsdrift, er bl.a. påvirket af kildeskatteovens § 24 A. Den fortolkning af reglerne, som Skat fremlægger i Juridisk vejledning, lægger om til forholdsvis vidtgående frihedsgrader med hensyn til de mange kombinationer af virksomhedsdrift, herunder deltagelse i hinandens virksomheder, ægtefæller imellem.

Hvis ægtefæller driver hver deres virksomheder, kan de uafhængigt af hinanden anvende virksomhedsordningen eller ej, jf. Juridisk vejledning C.C.5.2.4.1. Hvis virksomhedsskatteoven benyttes af begge ægtefæller, kan de uafhængigt af hinanden vælge virksomhedsordningen, kapitalafkastordningen eller udligningsordningen for forfattere og skabende kunstnere. Ægtefæller skal behandles særskilt og uafhængigt opfylde kravene i virksomhedsordningen, selv om de begge benytter ordningen. Dermed skal de hver i sær opgøre indskudskonto, kapitalafkastgrundlag, kapitalafkastberegning, konto for opsøret overskud samt iagttage reglerne for hæverækkefølge. Det medfører, at overførsel af værdier fra den ene ægtefælles virksomhed til den anden ægtefælles virksomhed, som ikke er et led i normal samhandel, betragtes som en hævning indenfor hæverækkefølgen for den afgivende parts vedkommende (men kan selvfølgelig også ske fra mellemregningskontoen). Hos den modtagende part vil der være tale om et indskud på indskudskontoen (kontanter kan selvfølgelig indsættes på mellemregningskontoen²¹. Lån mellem ægtefællernes virksomheder kan kun indgå i ordningen, hvis lånet hos den udlånende part indgår i virksomhedens drift. Hvis dette krav ikke er opfyldt, vil lånet være et privat udlån parterne imellem og derfor skal lånebeløbet først overføres til den udlånendes privatøkonomi gennem hæverækkefølgen²².

²¹ Juridisk vejledning C.C.5.2.4.1

²² Juridisk vejledning C.C.5.2.4.1

Hvis en virksomhed ejes af den ene ægtefælle og drives af den anden ægtefælle, skal beskatning af virksomhedens indkomst ske hos den ægtefælle, som driver virksomheden. Dermed skal den ægtefælle, som driver virksomheden, medregne et eventuelt resterende overskud til sin personlige indkomst. Et eventuelt kapitalafkast, som ikke opspares i virksomheden, skal dog medregnes til ejerens skattepligtige indkomst. Hvis den ægtefælle, som driver virksomheden, driver andre virksomheder, skal de behandles under et ift. virksomhedsordningen²³.

Hvis en virksomhed ejes i fællesskab af to ægtefæller men drives af den ene, skal virksomhedens indkomst beskattes hos den, som driver virksomheden. Kapitalafkastet skal dog fordeles forholdsvis efter ejerandelen, jf. KSL § 25 A, stk. 1. Hvis en fælles ejet virksomhed også drives af ægtefællerne i fællesskab, skal virksomhedens resultat beskattes hos den ægtefælle, som i overvejende grad driver virksomheden, jf. KSL § 25 A, stk. 1. Kapitalafkast, som ikke er sparet op i virksomheden, skal beskattes hos den ægtefælle, som ejer virksomheden. Hvis der sker ændringer i fordelingen af ægtefællernes arbejdsindsats, kan det medfører ændring af, hvor resultatet beskattes. Den ægtefælle, som ikke længere driver virksomheden i overvejende grad, kan benytte regelsættene om hhv. medarbejdende ægtefælle, lønftale eller fordeling af virksomhedens resultat.

Medarbejdende ægtefælle

Efter kildeskattelovens § 25 A, stk. 3 kan en ægtefælle, som i væsentlig omfang deltager i virksomhedens drift, anses for medarbejdende. En medarbejdende ægtefælle kan få overført op til 50 % af virksomhedens overskud, dog maksimalt 225.700 kr. (2016). Beregningen af den del af virksomhedens overskud, som kan overføres til ægtefællen, sker ved en opgørelse af virksomhedens overskud efter reglerne for opgørelse af skattepligtig almindelig indkomst med tillæg af renteudgifter og fradragsberettiget kurstab på fordringer og gæld, samt

²³ Juridisk vejledning C.C.5.2.4.2

fradrag af rente- og udbytteindtægter og skattepligtige kursgevinster på fordringer og gæld, jf. KSL § 25 A, stk.

4. Overførsel til den medarbejdende ægtefælle betragtes som en driftsomkostning og reducerer derfor virksomhedens overskud. Indenfor virksomhedsordningen sker beregningen af overførslen til den medarbejdende ægtefælle før fradrag af kapitalafkast. Dermed nedsætter kapitalafkastet ikke det beløb, som maksimalt kan overføres. Tværtimod kan overførslen til den medarbejdende ægtefælle betyde, at det beregnede kapitalafkast reduceres, fordi kapitalafkastet ikke kan overstige årets overskud efter fradrag af det beløb, som er overført til beskatning hos den medarbejdende ægtefælle, jf. VSL § 12, 2. pkt.²⁴. Overførslen er skattepligtig personlig indkomst hos den medarbejdende ægtefælle. Overførslen kan kun ske for det indkomstår, hvor overskuddet er indtjent, jf. VSL § 12, 1. pkt., og således kan der ikke overføres opsøret overskud til en medarbejdende ægtefælle²⁵.

Lønftale

Hvis begge ægtefæller deltager i driften af den ene eller begge erhvervsvirksomheder, giver kildeskatteovens § 25 A, stk. 7 mulighed for at indgå en lønftale. Dermed bliver den udbetalte løn til ægtefællen en almindelig driftsudgift for virksomheden. Lønnen kommer altså ikke til at indgå i hæverækkefølgen.

Fordeling af virksomhedens resultat

Kildeskatteovens § 25 A, stk. 8 giver mulighed for, at ægtefællerne efter anmodning kan fordele virksomhedens resultat imellem sig, hvis fordelingen sagligt kan begrundes i virksomhedens drift, hvis begge ægtefæller deltager væsentligt og ligeligt i driften og hvis begge i samme omfang hæfter for virksomhedens forpligtelser. Den forholdsmæssige fordeling af resultatet styrer også fordelingen af aktiver og passiver samt

²⁴ Juridisk vejledning C.C.5.2.4.2

²⁵ Juridisk vejledning C.C.5.2.4.3

fordelingen af hævninger. Afskrivninger kan ske individuelt ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst hos den enkelte²⁶

Hvilke aktiver kan indgå i virksomhedsordningen?

Vælges virksomhedsordningen, skal reglerne anvendes for hele virksomheden, og derfor skal alle erhvervsmæssige aktiver indgå, både materielle, immaterielle og finansielle. Private aktiver, såsom private ejendele, en ejerbolig eller private udlån til familie og venner, kan ikke indgå²⁷. Den skattepligtige skal altså opdele sine aktiver i private og erhvervsmæssige.

- Materielle aktiver i form af maskiner, grunde, bygninger, inventar, varelager, beholdninger og igangværende arbejder for fremmed regning.
- Immaterielle aktiver i form af aktiverede forsknings- og udviklingsomkostninger, patenter, licenser, varemærker og goodwill samt aktiverede ombygningsomkostninger af lejede lokaler.
- Finansielle aktiver i form af forudbetalt husleje og andre forudbetalinger, deposita, tilgodehavender, periodeafgrænsningsposter indgår umiddelbart.

Finansielle aktiver i form af værdipapirer m.m. er underlagt mere komplicerede regler. Generelt kan det være svært at afgøre, om et finansielt aktiv vedrører den erhvervsmæssige drift. Virksomhedsskattelovens § 1, stk. 2 bestemmer, at aktier m.v. omfattet af aktieavancebeskatningsloven, uforrentede obligationer og præmieobligationer ikke kan indgå i ordningen, medmindre den skattepligtige driver næring med sådanne.

Konvertible obligationer omfattet af aktieavancebeskatningsloven, andele i foreninger omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3 og 4, obligationer, der beskattes efter reglerne for finansielle kontrakter, samt aktier og investeringsbeviser m.v., når aktier og investeringsbeviser m.v. er udstedt af et

²⁶ Juridisk vejledning C.C.5.2.4.3

²⁷ Lærebog om indkomstskat s. 223

investeringselskab, jf. aktieavancebeskatningslovens § 19, kan dog indgå i ordningen. Baggrunden for dette er, at disse typer af værdipapirer beskattes løbende efter lagerprincippet²⁸. En retningslinje, bortset fra alle undtagelserne ovenfor, er, at man kan medtage værdipapirer, der forrentes med en markedsrente, i praksis oftest obligationer.

Blandet benyttede aktiver

Hovedreglen er, at blandet benyttede aktiver ikke indgår i virksomhedsordningen jf. VSL § 1, stk. 3. Der er dog særlige regler for ejendomme, biler, samt telefoner og computere m.m.

For ejendomme er hovedreglen at blandet benyttede ejendomme ikke indgår. Dog kan en erhvervmæssigt benyttet del af ejendommen indgå efter en vurderingsfordeling hvor man fastslår hvilken del af ejendommen, der tjener som bolig for den skattepligtige. Jf. virksomhedsskatteoven gælder reglen også for boliger nævnt i ejendomsværdiskattelovens § 4, stk. 6-8. Det drejer sig om lejligheder, som en eller flere ejere bebor i en udlejningsejendom med 3-6 beboelseslejligheder eller om lejligheder i ejendomme med mere end to lejligheder, som ejes og bebos af deltagere i et boligsameje, et boliginteressentskab, et boligkommanditselskab eller andre former for fællesskaber, som ikke er selvstændige skattesubjekter og hvor deltagelsen giver brugsret til en lejlighed i ejendommen. En tommelfingerregel er, at for udlejningsejendomme indgår den del, hvor den skattepligtige selv bor, ikke. Anskaffessummen for ombygninger, forbedringer m.v. for den erhvervmæssige del af ejendommen indgår i ordningen. Bortforpagtede ejendomme betragtes som en selvstændig erhvervsvirksomhed.

²⁸ Lærebog om indkomstskat s. 223

Blandet benyttede biler kan ikke indgå delvis, men den erhvervsdrivende kan vælge at lade bilen indgå helt og efterfølgende lade sig beskatte af det private forbrug. Bilen kan også holdes helt udenfor, hvorefter virksomheden godtgør omkostningerne ved den erhvervmæssige brug.

Samme princip gælder for øvrige driftsmidler i form af telefoner, computere m.m.

Hvilke passiver kan indgå i virksomhedsordningen?

Hele den erhvervmæssige gæld skal indgå i virksomheden. Nogle typer af lån og kreditter har udpræget erhvervmæssig karakter, og indgår derfor umiddelbart fuldt ud. Det kan f.eks. være leverandørkreditter, forudbetalinger fra kunder og skyldige renter af virksomhedsgæld såsom en kassekredit. Andre gældstyper såsom realkreditlån vil ofte skulle opdeles i en privat og en erhvervmæssig del.

Blandet benyttede passiver og private passiver

Hovedreglen er, at hele den erhvervsdrivendes erhvervmæssige gæld skal indgå i ordningen, men det kan være vanskeligt, at dokumentere eller sandsynliggøre, hvad provenuet er anvendt til. Renter af gæld inden for virksomhedsordningen bliver fratrukket den personlige indkomst til en højere skatteværdi end renter af privat gæld. Skulle man indskyde privat gæld i ordningen, vil den eventuelle øgede skatteværdi af rentefradraget dog blive udlignet af, at den private gæld vil nedsætte virksomhedens kapitalafkastgrundlag eller i tilfælde af negativ indskudskonto udløse rentekorrektion²⁹.

Indskudskontoen

Indskudskontoen er et af de centrale begreber i virksomhedsordningen. Kontoen beregnes residualt som nettoforskellen mellem aktiver og passiver, der indgår i ordningen, og minder derfor umiddelbart om det regnskabsmæssige begreb egenkapital. Der er særlige regler, hvis man overfører beløb fra

²⁹ Lærebog om indkomstskat s. 225

konjunkturudligningsordningen i tilknytning til kapitalafkastordningen³⁰. De aktiver og passiver, som kan og skal indgå i kontoen er oversigtligt beskrevet ovenfor.

Det særlige ved indskudskontoen er, at den fastlåses så længe den selvstændige er i virksomhedsordningen, og kun reguleres med indskud og hævnings. Disse hævnings sker først, når hele virksomhedens overskud og eventuelle opsparede overskud er hævet. Kontoens indestående udtrykker, hvor meget der kan hæves skattefrit, uden at der skal ske rentekorrektion. Selve begrebet rentekorrektion beskrives nærmere nedenfor.

Indskudskontoen opgøres første gang virksomhedsordningen benyttes. Herefter reguleres indskudskontoen kun, hvis der hæves eller indskydes på kontoen.

Negativ indskudskonto

Hvis indskudskontoen er negativ enten primo eller ultimo indkomståret, har der siden 2014 ikke kunnet spares op, jf. VSL § 11, stk. 4. For 2014 og eventuelt 2015 er der overgangsregler i form af bl.a. en bagatelgrænse, men herefter er konsekvensen, at der bør afsættes et beløb til senere faktisk hævning svarende til, at der ikke spares op i virksomheden. Undlades denne hensættelse til senere faktisk hævning, vil et tilsvarende beløb blive anset for hævet og samtidig blive posteret på indskudskontoen med den effekt, at der ikke kan opspares, og den negative værdi af indskudskontoen bliver mindre³¹.

Værdiansættelse ved opgørelse af indskudskontoen

Værdien af de aktiver og passiver, som skal indskydes, når den selvstændige indtræder i virksomhedsordningen første gang, fastsættes i de fleste tilfælde ud fra værdien ved udgangen af det indkomstår, som gik forud for det indkomstår, hvor den skattepligtige valgte at benytte virksomhedsordningen første gang.

³⁰ Juridisk vejledning C.C.5.2.5.2

³¹ Juridisk vejledning C.C.5.2.10

- Værdien af fast ejendom ansættes som den kontante anskaffelsestotal eller den fastsatte værdi ved årets begyndelse. Ejendomsværdien skal eventuelt reguleres med forhold, som der ikke er taget hensyn til ved vurderingen. Hvis der er foretaget ombygning, forbedringer m.v. skal anskaffelsestotalen for disse tillægges vurderingen. Hvis der ikke er ansat en handelsværdi, skal ejendommen indgå til handelsværdi pr. 1. oktober året før. Også i dette tilfælde skal anskaffelsestotalen af ombygninger og forbedringer m.v. tillægges.
- Driftsmidler og skibe indregnes til den afskrivningsberettigede saldogværdi. Selv om saldoen er negativ, indgår den ved opgørelsen af indskudskontoen.
- Blandet benyttede biler og blandede benyttede telefoner eller computere med tilbehør indregnes til den afskrivningsberettigede saldogværdi. Det skal bemærkes, at blandet benyttede aktiver som disse skal indgå fuldt ud. Efterfølgende vil der ske beskatning af den private brug.
- Hidtil private driftsmidler, som overgår helt til virksomheden, opgøres til handelsværdi.
- For varelagre sker opgørelsen efter varelagerlovens § 1, stk. 1-3, som giver mulighed for at opgøre varelagre enten efter dagsprisen ved regnskabsårets afslutning, eller efter indkøbsprisen med tillæg af fragt, told og lignende (faktura-prisen) eller efter fremstillingsprisen såfremt varen er fremstillet i egen virksomhed. Benyttes dagsprisen, kan den skattepligtige ikke medregne afgift, der ved opgørelsen af afgiftstilsvaret kan fradrages som indgående afgift. For hver varegruppe kan man frit vælge mellem de tre opgørelsesmetoder.
- Besætninger (husdyr) indregnes til såkaldt normalhandelsværdi eller handelsværdien, dog ikke mindre end normalhandelsværdien efter eventuel nedskrivning.
- Goodwill indregnes til den kontantomregnede anskaffelsestotal reduceret med afskrivninger.
- Løbende ydelser som led i en gensidigt bebyrdende aftale indregnes med den kapitaliserede værdi af ydelserne. Det gælder både modtagne og leverede ydelser, altså aktiver og passiver.

- Øvrige aktiver indregnes til anskaffelsessummen med fradrag af skattemæssige afskrivninger. Hvis anskaffelsessummen er omregnet til kontantværdi, er det den værdi, som anvendes.
- Finansielle aktiver, som ikke er omfattet af virksomhedsskattelovens § 1, stk. 2., og dermed kan indgå i virksomhedsordningen indregnes som udgangspunkt til kursværdien.
- Et eventuelt indestående på konjunkturudligningskontoen i tilknytning til kapitalafkastordningen, jf. VSL § 22 b, stk. 8, indregnes som passiv. Loven bestemmer, at hvis den skattepligtige i forbindelse med ophøret med at anvende kapitalafkastordningen overgår til anvendelse af virksomhedsordningen, anses beløbet på konjunkturudligningskontoen som indestående på konto for opsparet overskud.
- Gæld indregnes til kursværdien.

Mellemregningskontoen

Mellemregningskontoen kan bruges til at overføre kontanter (og altså f.eks. ikke værdipapirer) fra privatøkonomien til virksomheden, jf. VSL § 4 a, stk. 1. Beløb indsat på mellemregningskontoen betragtes endnu ikke som indskud i virksomheden, og kan derfor frit føres tilbage til privatøkonomien uden om hæverækkefølgen og dermed uden at blive medtaget i den skattepligtige indkomst, jf. VSL § 4 a, stk. 3.

Mellemregningskontoen må ikke blive negativ, men hvis det sker, skal underskuddet udlignes ved en overførsel inden for hæverækkefølgen, jf. VSL § 4 a, stk. 3, 2. pkt. Mellemregningskontoen er uforrentet og kan ikke benyttes på det tidspunkt, hvor anvendelsen af virksomhedsordningen påbegyndes, jf. VSL § 4 a, stk. 2-3.

Mellemregningskontoen kan benyttes til bogføring af driftsomkostninger, som den skattepligtige har afholdt af private midler, jf. VSL § 4 a, stk. 4., således at disse omkostninger løbende og uden om hæverækkefølgen kan tilbageføres til den skattepligtiges privatøkonomi. Bestemmelsen omfatter også værdien af erhvervmæssig benyttelse af private aktiver³². Desuden kan mellemregningskontoen benyttes til beløb, som overføres til

³² Juridisk vejledning C.C.5.2.6

beskatning hos en medarbejdende ægtefælle, hvilket kan ske med virkning fra indkomstårets begyndelse, jf. VSL § 4 a, stk. 5. Alternativet vil være, at overførslen sker i den udvidede hæverækkefølge³³. Fordelingen af årets overførsler mellem hævekontoen, altså overførsler inden for hæverækkefølgen, og mellemregningskontoen kan ske efter indkomstårets udløb. Det skyldes det praktiske hensyn, at man først kende primosaldoen på mellemregningskontoen, når regnskabet for det foregående indkomstår er afsluttet, og at overførsel til medarbejdende ægtefælle kan indgå med virkning fra årets begyndelse, selv om dette beløb først kan beregnes, når regnskabet for indkomståret laves³⁴. Indeståendes på mellemregningskontoen fragår ved opgørelsen af virksomhedens kapitalafkastgrundlag³⁵.

Kapitalafkast

Kapitalafkastet er den del af årets overskud, som svarer til et beregnet overskud af den selvstændiges investering i virksomheden, opgjort primo året. Kapitalafkastet skal beskattes som kapitalindkomst uden for virksomhedsordningen, medmindre det helt eller delvis bliver opsparet i ordningen³⁶. Hvis overskudsdisponeringen giver mulighed for det, kan kapitalafkastet spares op i virksomheden. Hvis kapitalafkastet bliver opsparet, vil det indgå i det øvrige opsparede overskud. Hvis opsparet kapitalafkast senere bliver overført til privatøkonomien gennem hæverækkefølgen, bliver det derfor beskattet som personlig indkomst og indgår i opgørelsen af arbejdsmarkedsbidragsgrundlaget³⁷.

Den selvstændige kan vælge at medregne op til 49.300 kr. (2017) af den del af kapitalafkastet, som ikke spares op i virksomheden, til den personlige indkomst, jf. VSL § 23 a, stk. 1. Samme paragraf, stk. 2, giver mulighed for, at ægtefæller kan fordele beløbet imellem sig, jf. KSL § 25 A, stk. 8. Uden denne bestemmelse i

³³ Juridisk vejledning C.C.5.2.6

³⁴ Juridisk vejledning C.C.5.2.6

³⁵ Juridisk vejledning C.C.5.2.6

³⁶ Juridisk vejledning C.C.5.2.9.1

³⁷ Juridisk vejledning C.C.5.2.9.1

virksomhedsskatteloven ville kapitalafkast under virksomhedsordningen altid blive medregnet til kapitalindkomsten, hvis der ikke blev sparet op i virksomheden. Bestemmelsen blev indført for at sikre, at selvstændige i virksomhedsordningen, som har lave personlige indkomster, kunne foretage fradrag for indskud på en kapitalpensionsordning, selv om kapitalafkastet helt eller delvis svarede til virksomhedens overskud, idet fradrag for bidrag til kapitalpensionsordninger, jf. PSL § 18, stk. 2, var betinget af, at fradraget kunne rummes i den personlige indkomst³⁸. Hvis kapitalafkastet bliver overført til den personlige indkomst, skal det ske i hæverækkefølgen, jf. VSL § 5, stk. 1, nr. 3, litra a.

Kapitalafkastgrundlag

Kapitalafkastgrundlaget opgøres hvert år ved indkomstårets begyndelse, eller for en ny virksomhed ved starttidspunktet. Det svarer som en grov tommelfingerregel til virksomhedens skattemæssige egenkapital med ejendomme indregnet til kostpris. Der er altså tale om en nettoopgørelse. Men der er mange detaljer og særregler for de forskellige dele af kapitalafkastgrundlaget. Ved opgørelsen skal beløb, som er afsat til senere faktisk hævning i et år, fragå ved opgørelse af kapitalafkastgrundlaget ultimo året og ved opgørelsen af kapitalafkastgrundlag for senere år³⁹. Indestående på mellemregningskontoen og beløb overført fra virksomhedsordningen til privatøkonomien med virkning fra årets begyndelse, skal også fragå ved opgørelsen. Det samme gælder for beløb der, som følge af sikkerhedsstilling i tidligere indkomstår, anses for overført, jf. lov nr. 652 af 8. juni 2016, § 13, stk. 4 og § 17, stk. 6. Værdiansættelsen af aktiver og passiver er, bortset fra fast ejendom, stort set identisk med opgørelsen af indskudskontoen. Opgørelsen af kapitalafkastgrundlaget sker på grundlag af de medtagne aktiver og passivers skattemæssige værdi efter reglerne for opgørelse af indskudskontoen⁴⁰. Jf. VSL § 8, stk. 2, indregnes fast ejendom til den kontante anskaffelsessum, medmindre

³⁸ Juridisk vejledning C.C.5.2.9.6

³⁹ Juridisk vejledning C.C.5.2.9.3

⁴⁰ Juridisk vejledning C.C.5.2.9.3

den er anskaffet før 1. januar 1987, hvorved den daværende almindelige vurdering med tillæg af forbedringer m.v. kan lægges til grund. Virksomhedens gæld fragår til kursværdien.

Hvis der indgår finansielle aktiver i kapitalafkastgrundlaget, kan den del af kapitalafkastet, som vedrører de finansielle aktiver, ikke spares op, bortset fra varedebitorer relateret til virksomheden. Beløbet skal overføres til den selvstændige, en såkaldt tvangshævning. Hvis beløbet ikke er hævet inden for fristen for selvangivelse, er konsekvensen, at den selvstændige skal betale skatten af afkastet på disse finansielle aktiver med private midler⁴¹. Hvis den selvstændige ikke hæver afkastet fra disse finansielle aktiver inden udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelse, skal beløbet anses for indskuds i virksomheden, jf. VSL § 4, stk. 1. Bestemmelsen er en værnsregel, som skal forhindre, at den selvstændige indskyder f.eks. en stor mængde obligationer i virksomheden, hvor de opsparede renter kun beskattes med den foreløbige virksomhedsskattesats. Den kaldes populært for pengetanksreglen.

Da opgørelsen af kapitalafkastgrundlaget sker ved årets begyndelse, skal man i den sammenhæng være opmærksom på hvilke overførsler mellem virksomhedens økonomi og privatøkonomien og modsat, som skal ske med virkning for begyndelsen af indkomståret. Det gælder f.eks. blandet benyttede biler, jf. VSL § 2, stk. 5, leasede biler, jf. VSL § 6, stk. 3, overførsel af nettoprovenu fra indskudskontoen ved delafståelse af en virksomhed, jf. VSL § 15 a, stk. 1, overførsel fra en del af indskudskontoen ved delvist ophør af virksomhed, jf. VSL § 15 a, stk. 3, overførsel af kontantværdien af vederlaget for virksomheden fra indskudskontoen ved en skattefri virksomhedsomdannelse, jf. VSL § 16 A, samt indskud til udligning af en negativ anskaffelsessum ved en skattefri virksomhedsomdannelse, jf. VOL § 2⁴².

⁴¹ Juridisk vejledning C.C.5.2.9.5

⁴² Juridisk vejledning C.C.5.2.9.3

Beregning af kapitalafkast

Beregningen af kapitalafkastet sker ved at gange kapitalafkastgrundlaget ved indkomstårets begyndelse med den aktuelle kapitalafkastsats, som opgøres årligt jf. VSL § 9. I 2016 var den 1 %. Satsen kan ikke være negativ. Hvis kapitalafkastgrundlaget er negativt, skal kapitalafkastet sættes til 0 kr. Kapitalafkastet kan ikke overstige årets skattepligtige overskud efter fradrag for et eventuelt overført beløb til en medarbejdende ægtefælle⁴³. Det beregnede kapitalafkast skal beskattes hos den af ægtefællerne, som råder over virksomheden efter ægteskabslovens regler, jf. KSL § 25 A, stk. 2, dog med undtagelse jf. KSL § 25 A, stk. 8., som giver mulighed for en reel fordeling mellem ægtefællerne ud fra en saglig begrundelse.

Rentekorrektion

Rentekorrektionsreglerne jf. VSL § 11 skal værne virksomhedsordningen mod, at den selvstændige indskyder privat gæld i ordningen eller midlertidigt at overføre virksomhedsmidler til beskatning i privatøkonomien. Reglerne om rentekorrektion gør sammen med reglerne om kapitalafkastberegning i vid udstrækning virksomhedsordningen selvkontrollerende, i det skatteværdien af renterne bliver den samme, uanset om en gæld eller en fordring indgår i virksomheden eller forbliver udenfor⁴⁴.

Den første rentekorrektionsregel fremgår af VSL § 11. stk. 1 og er beregnet på tilfælde, hvor indskudskontoen er negativ ved årets begyndelse og/eller ved indkomstårets slutning. Denne eller disse situationer er udtryk for, at der har været et privat lån i virksomheden. Rentekorrektionen beregnes her som den talmæssigt største negative saldo ganget med rentekorrektionssatsen. Hvis der ikke er nogen nettorenteudgifter i virksomheden eller der er et positivt kapitalafkastgrundlag, er det ikke nødvendigt med rentekorrektion⁴⁵. Den beregnede

⁴³ Juridisk vejledning C.C.5.2.9.2

⁴⁴ Lærebog om indkomstskat s. 229

⁴⁵ Lærebog om indkomstskat s. 229

rentekorrektion kan ikke overstige virksomhedens nettorenteudgifter forhøjet med kurstab og nedsat med kursgevinster, som er skattepligtige efter kursgevinstloven⁴⁶

Den anden rentekorrektionsregel fremgår af VSL § 11, stk. 2 og er beregnet på tilfælde, hvor en skatteyder i samme indkomstår både hæver værdier, som ikke er overskud, jf. VSL § 5, stk. 1, nr. 5, og stk. 2, samt indskyder værdier efter VSL § 3, stk. 1. Hvis skatteyderen for eksempel hæver et beløb i begyndelsen af et indkomstår og genindskyder beløbet helt eller delvis samme år, vil privatøkonomien opnå en rentefordel på bekostning af virksomhedsøkonomien. Der udløses en rentekorrektion på rentekorrektionssatsen gange årets hævninger eller årets indskud, hvis sidstnævnte beløb er det mindste. Det vil sige, at der aldrig vil kunne beregnes rentekorrektion af mere end den genindskudte del af de samlede hævninger. Den tidsmæssige afstand mellem hævninger og indskud har ingen betydning. Indskuddet kan sågar ligge før hævningerne og alligevel udløse rentekorrektion⁴⁷.

Skattemæssigt skal det samlede rentekorrektionsbeløb indgå direkte i den personlig indkomst og fratrækkes i kapitalindkomsten. Rentekorrektionen kommer dermed ikke til at indgå i virksomhedens indkomstopgørelse, overskudsdisponering og hæverækkefølge. Rentekorrektionsbeløbet indgår ikke i beregningsgrundlaget for overførsel til medarbejdende ægtefælle. Rentekorrektionsbeløbet indgår i beregningsbeløbet for AM-bidrag⁴⁸.

Rentekorrektionssatsen var indtil 2014 den samme som kapitalafkastsatsen, men med virkning fra 2015 har den været fastsat som kapitalafkastsatsen + 3 procentpoint. Det er sket ud fra den betragtning, at kapitalafkastsatsen i princippet kun er en afkastsats mens rentekorrektionssatsen skal udtrykke en lånesats for at sikre rentekorrektionsreglernes effektivitet⁴⁹.

⁴⁶ Juridisk vejledning C.C.5.2.11

⁴⁷ Lærebog om indkomstskat s. 230

⁴⁸ Juridisk vejledning C.C.5.2.11

⁴⁹ Lærebog om indkomstskat s. 229

Virksomhedens overskud

Den skattepligtige indkomst i virksomheden skal ikke opdeles i kapitalindkomst og personlig indkomst.

Virksomhedens skattepligtige overskud opgøres som alle skattepligtige indtægter minus alle fradragsberettigede udgifter. Derved fås der fuld skatteværdi af samtlige driftsomkostninger, også virksomhedens renteudgifter. Når overskuddet er opgjort, kan det opdeles i overskud, som opspares i virksomheden, og overskud, som udbetales til den skattepligtige. Hele den del af overskuddet, som opspares og dermed forbliver i virksomheden, beskattes med samme sats på 22 %. Det tiloversblevne overskud, altså de resterende 78 %, skal registreres på en særskilt konto for opsparet overskud⁵⁰. Opsparet overskud kommer til at indgå i den personlige indkomst, når det bliver hævet. Den betalte virksomhedsskat er en aconto skattebetaling, som bliver modregnet i slutskatten, når det opsparede overskud endeligt bliver overført til den selvstændige⁵¹.

Modregning af eventuelt underskud

Modregning af underskud sker i denne rækkefølge⁵²:

1. Opsparet overskud med tillæg af virksomhedsskat.

Et underskud skal i første omgang søges modregnet i et eventuelt opsparet overskud fra tidligere indkomstår. Det sker regnskabsmæssigt ved, at det opsparede overskud med tillæg af den dertil svarende virksomhedsskat medregnes ved indkomstopgørelsen i et omfang, så det samlet set svarer til underskuddet i indkomståret. Herefter reduceres opsparingskontoen med underskuddet med fradrag af den hertil hørende virksomhedsskat, som i sin tur fradrages i årets slutskat eller udbetales kontant. Modregningen af underskud i tidligere års opsparede overskud sker inden for virksomhedsordningen, og derfor skal der ikke ske hævnings ved

⁵⁰ Grundlæggende Skatteret s. 469

⁵¹ Juridisk vejledning C.C.5.2.10

⁵² Juridisk vejledning C.C.5.2.12

modregningen af underskuddet. Har den selvstændige i øvrigt hævet på kontoen for opsparet overskud udover det beløb, som er modregnet i virksomhedens underskud, skal det yderligere beløb med tilhørende virksomhedsskat selvfølgelig medregnes til den personlige indkomst. Tidligere års opsparede overskud indgår ikke i overskudsdisponeringen, når der er brugt til modregning af overskud.

Hvis underskuddet ikke kan dækkes af opsparet overskud, overføres hele eller resten af underskuddet til modregning i skatteyderens private indtægter:

2. Positiv nettokapitalindkomst.

Hvis skatteyderen er gift og samlevende, fradrages et beløb svarende til deres samlede positive kapitalindkomst, også selv om skatteyderens kapitalindkomst eventuelt bliver negativ.

3. Anden personlig indkomst uden for virksomhedsordningen.

Hvis virksomhedens overskud overstiger både et opsparet overskud og en positiv kapitalindkomst, skal det resterende underskud modregnes i den personlige indkomst, jf. VSL § 13, stk. 3. Hvis skatteyderens personlige indkomst derved bliver negativ, overføres det negative beløb til en eventuelt samlevende ægtefælles personlige indkomst. Hvis der herefter stadig er underskud, fremføres det til:

4. Senere indkomstår.

Denne fremførelse sker uden for virksomhedsordningen og efter reglerne i personskatteloven, jf. PSL § 13. Et fremført modregnet underskud fra virksomhedsordningen skal også fratrækkes beregningsgrundlaget for AM-bidraget, dog ikke den andel, som hidrører fra bidrag og præmier til pensionsordninger m.v., jf. AMBL § 4, stk. 3 og § 5, stk. 3.

Der skal også ske modregning i den skattepligtige indkomst, når et underskud fra virksomhedsordningen bliver modregnet i kapitalindkomst og/eller personlig indkomst. Det skyldes, at personskatteloven opgør de

forskellige indkomstarter hver for sig i sammenhæng med, at kapitalindkomst og personligindkomst kun har betydning for bundskat og topskat, mens modregning af virksomhedsunderskud i den skattepligtige indkomst også har betydning for sundhedsskat og kommunale skatter⁵³.

Der er mulighed for udbetaling af underskuddets skatteværdi, hvis det stammer fra udgifter, der straks afskrives som forsøgs- eller forskningsudgifter i henhold til ligningslovens § 8 X⁵⁴.

Hævning af overskud

Begrebet hævning dækker over overførsel fra virksomhedsordningen til privatøkonomien. Betegnelserne hævning og overførsel anvendes i meget litteratur om virksomhedsordningen lidt i flæng.

Den del af overskuddet, som den skattepligtige vælger at udbetale, altså hæve, til sig selv, skal opdeles i et kapitalafkast og et resterende overskud. Reglerne om kapitalafkast er beskrevet mere udførligt ovenfor.

Kapitalafkastet er kapitalafkastsatsen x kapitalafkastgrundlaget. Kapitalafkastsatsen beregnes og offentliggøres af SKAT hvert år⁵⁵. I 2016 var den 1 %. Kapitalafkastgrundlaget er, som tommelfingerregel, virksomhedens aktiver minus gæld ved indkomstårets begyndelse. Kapitalafkastet beskattes som kapitalindkomst mens det øvrige overskud beskattes som personlig indkomst⁵⁶.

Hævning af overskud begrænser selvfølgelig hvor meget af overskuddet, som opspares i virksomheden. Men hævning kan også berøre opsparet overskud fra tidligere år. Derfor skal der laves en samlet opgørelse over årets hævninger. Med hævning menes der dels faktisk overførsel af overskud til den skattepligtiges

⁵³ Juridisk vejledning C.C.5.2.12

⁵⁴ Juridisk vejledning C.C.5.2.12

⁵⁵ Juridisk Vejledning C.C.5.2.9.4 Kapitalafkastsatsen

⁵⁶ Grundlæggende Skatteret s. 470

privatøkonomi som personlig indkomst, men også beløb, som må anses for overført eller er afsat til senere hævning i regnskabet. Hævning kan bl.a. være⁵⁷:

- Kontantbeløb
 - Værdi af fri bil
 - Andre naturalgoder
 - Private udgifter, som virksomheden har afholdt
 - Passiver overført til virksomheden
 - Beregnet kapitalafkast efter VSL § 7
 - Udligning af negativ saldo på mellemregningskontoen
 - Beløb alene hævet bogføringsmæssigt, hvis de f.eks. er afsat til senere udbetaling fra virksomheden.
- Det gælder også indestående på opsparingskontoen.

Endelig betragtes det som en hævning, hvis aktiver i virksomheden bliver stillet til sikkerhed for gæld uden for virksomhedsordningen. Det er naturligvis den bestemmelse, som er hovedemnet for nærværende opgave.

Reglen blev indført i september 2014, hvor en sådan sikkerhedsstillelse kort sagt blev betragtet som en hævning uden for den almindelige hæverækkefølge, og justeret i juni 2016 hvorefter den blev betragtet som en hævning inden for hæverækkefølgen⁵⁸.

Hævninger opdeles også efter følgende kriterier⁵⁹:

1. **Beløb som faktisk overføres.** Det kan både være kontanter men også værdipapirer, driftsmidler og alle mulige andre aktiver. Fælles er, at de faktiske overførsler skal registreres i virksomhedens regnskab.

⁵⁷ Lærebog om indkomstskat s. 238

⁵⁸ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.1

⁵⁹ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.1

2. **Beløb som anses for overført.** Begrebet dækker over bogholderimæssige posteringer, og faktisk må der ikke overføres kontante beløb under denne kategori. Det kan f.eks. være værdien af privat kørsel i virksomhedens bil, privat brug af telefon og datakommunikationsforbindelser eller forbrug af virksomhedens produkter eller råvarer. Værdien eller værdierne skal registreres i virksomhedens regnskab. Beløb, som anses for overført, skal lægges til virksomhedens indkomst OG anses for overført til den selvstændige.

3. **Beløb eller andre værdier hensat til senere faktisk hævning.** Begrebet dækker over regnskabsmæssig hensættelse af beløb til senere udbetaling fra virksomheden. En sådan hensættelse skal beskattes i det indkomstår, som overførslen finder sted i. Beløbet skal fratrækkes virksomhedens kapitalafkastgrundlag ultimo det år, hvor hensættelsen finder sted. Når et beløb hensættes til senere faktisk hævning, undgår man i sagens natur at behandle det som en hævning indenfor hæverækkefølgen. Et beløb hensat til senere faktisk hævning skal bogføringsmæssigt være overført til privatøkonomien inden fristen for selvangivelse for indkomståret. I praksis skal det dermed være debiteret den såkaldte hævekonto og opført som et passiv i ultimobalancen. Der gælder ingen særlig frist for udbetaling af de hensatte beløb. Men beløbene anses dog for overført forud for de øvrige beløb i hæverækkefølgen, jf. VSL § 5. Man kan dog udskyde virkningerne af, at overføre hensatte beløb fra de foregående indkomstår ved at foretage en ny hensættelse til senere hævning med et tilsvarende beløb. I stedet for at hensætte beløbet til senere hævning kan man vælge at overføre beløbet til indskudskontoen, i hvilket fald beløbet skal behandles som en hævning i hæverækkefølgen og et indskud, jf. VSI §§ 5 og 3.

4. **Beløb eller andre værdier stillet som sikkerhed for privat gæld.** Sikkerhedsstillelse for gæld, som ikke indgår i virksomhedsordningen, anses for en overførsel til privatøkonomien. Beløbet anses for overført

til dens selvstændige, men beløbet lægges ikke til virksomhedens indkomst. Dette adskiller denne kategori fra kategori 2: Beløb som anses for overført.

Hvis et aktiv overføres fra virksomheden til privat benyttelse, skal det ske til handelsværdien, eventuelt opgjort efter et skøn. Det gælder dog ikke for fast ejendom, som skal værdiansættes ud fra reglerne for opgørelse af indskudskontoen, jf. VSL § 3, stk. 4 samt styresignalerne SKM2009.57.SKAT og SKM2009.381.SKAT og dommen SKM2015.747.ØLR. Det betyder bl.a., at udgifter til ombygninger eller forbedringer, mens den selvstændige har været i virksomhedsordningen, skal lægges til. Den selvstændige kan dog vælge at bruge handelsværdien på tidspunktet for overførslen til privatøkonomien, hvis den er lavere⁶⁰.

Der skal bogføres en post for hver overførsel mellem virksomhedsordningen og privatøkonomien med virkning fra det tidspunkt, hvor overførslen finder sted, jf. VSL § 2, stk. 4. Dog skal biler, som benyttes blandet, bogføres ved virkning fra begyndelsen af indkomståret, og finansielle aktiver og passiver, indskud og overførsler efter VSL § 5, der kan foretages inden fristen for selvangivelse, skal bogføres med virkning fra indkomstårets udløb, jf. VSL § 2, stk. 5. Ved sikkerhedsstillelse for gæld sker opgørelsen af beløbet efter 1. juli 2016 i det indkomstår, hvor der stilles sikkerhed. Overførsler, som skal anses for foretaget med virkning fra indkomstårets begyndelse, indgår ikke i kapitalafkastgrundlaget⁶¹.

I opgørelsen over årets samlede hævninger kan fratrækkes de beløb, der er hjemmel til at overføre før fordelingen efter den såkaldte hæverækkefølge, som behandles nedenfor. Det kan være⁶²:

- Beløb, som i stedet for at blive gennemført som egentlige hævninger, debiteres mellemregningskontoen, hvilket kan ske helt frem til afslutningen af skatteregnskabet, jf. VSL § 4 a, stk.

3.

⁶⁰ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.1

⁶¹ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.1

⁶² Lærebog om indkomstskat s. 239

- Refusion af driftsomkostninger eller overførsel til medarbejdende ægtefælle, jf. VSL § 4 a, stk. 4 og 5.
- Den beregnede foreløbige virksomhedsskat, jf. VSL § 5 stk. 3.

Hæverækkefølgen

Overførsel af værdier fra virksomhedens økonomi til privatøkonomien skal foretages i en bestemt rækkefølge, den såkaldte hæverækkefølge. Uanset hvad, anses en given overførsel som foretaget efter bestemmelserne om hæverækkefølgen. Det skyldes hensynet til, at der er skattemæssig forskel på, om man overfører virksomhedens overskud, indskud eller beløb ud over indskud til privatøkonomien. Overskud af virksomheden beskattes enten som kapitalindkomst eller personlig indkomst. Beløb overført fra indskudskontoen beskattes ikke. Beløb ud over indeståendet på indskudskontoen betragtes som et privat lån i virksomheden, som der skal beregnes rentekorrektion for⁶³.

1. Hensættelse til senere hævning af:
 - A. Kapitalafkast fra forudgående indkomstår, og som er overført til den selvstændige inden for fristen for selvangivelse, jf. VSL § 7.
 - B. Resterende overskud fra forudgående indkomstår, og som er overført til den selvstændige inden for fristen for selvangivelse, jf. VSL § 10, stk. 1.
2. Overskud fra det pågældende indkomstår fordelt som:
 - A. Årets kapitalafkast, der overføres til den selvstændige inden for fristen for selvangivelse, og kapitalafkast, der medregnes som personlig indkomst, jf. VSL §§ 7 og 23a.
 - B. Årets resterende overskud, jf. VSL § 10, stk. 1.
3. Opsparet overskud fra tidligere indkomstår.

⁶³ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.2

4. Indestående på indskudskontoen.

Rentekorrektion indgår ikke i hæverækkefølgen. Betaling af virksomhedsskat betales teknisk af den skattepligtige selv, og beløb til dækning af denne virksomhedsskat kan overføres forud for den egentlige hæverækkefølge⁶⁴.

Den udvidede hæverækkefølge

Virksomhedens værdier hæves, dvs. overføres, til den skattepligtige i en bestemt rækkefølge, som skal sikre, at den skattepligtige bliver beskattet af hele virksomhedens overskud, inden der kan ske skattefri hævning på indskudskontoen. Den udvidede hæverækkefølge fordeler samtlige hævninger og overførsler af værdier fra virksomheden til privatøkonomien i løbet af indkomståret⁶⁵.

Hævningerne fordeles i nedenstående prioriterede rækkefølge, jf. VSL § 5, stk. 1 og 2⁶⁶. Beløb, der indgår i hæverækkefølgen, har forskellig skatteværdi alt efter om overskuddet bliver hævet som personlig indkomst, kapitalindkomst eller sparet op. Opspartet overskud skal altid indgå i den personlige indkomst, når det bliver hævet⁶⁷.

	Hævningstype:	Beskatning:
Overførsler forud for hæverækkefølgen	Beløb til dækning af virksomhedens driftsomkostninger, betalt af private midler ¹	Skattefrit – de forbrugte midler er allerede beskattet privat ²
	Beløb til medarbejdende ægtefælle ¹	Personlig indkomst hos ægtefællen
	Beløb til dækning af virksomhedsskat	Skattefrit

⁶⁴ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.2

⁶⁵ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.3

⁶⁶ Lærebog om indkomstskat s. 239 og GS s. 470-471

⁶⁷ Juridisk Vejledning C.C.5.2.10 Overskud og virksomhedsskat

Beløb hensat til senere faktisk hævning i primobalancen	Kapitalafkast hensat fra forudgående indkomstår	Blev beskattet som kapitalindkomst ved hensættelsen, og beskattes derfor ikke
	Resterende overskud hensat fra forudgående indkomstår	Blev beskattet som personlig indkomst ved hensættelsen og beskattes derfor ikke
Beløb overført fra årets overskud	Kapitalafkast for hævningsåret	Kapitalindkomst ³
	Resterende overskud for hævningsåret	Personlig indkomst
Beløb overført fra konto for opsøret overskud	Opsøret overskud fra tidligere år	Personlig indkomst
Beløb fra indskudskontoen	Indestående på indskudskontoen	Beskattes ikke

Tabel 1. Den udvidede hæverækkefølge og skattemæssig behandling. Egen tilvirkning.

- 1) Refusioner og overførsel til medarbejdende ægtefælle optræder kun i den udvidede hæverækkefølge, hvis de ikke er overført til mellemregningskontoen, jf. VSL § 4 a, stk. 4⁶⁸.
- 2) Refusioner til dækning af leje i lokaler i en ejendom, hvor der ikke er vurderingsfordeling, beskattes som kapitalindkomst⁶⁹.
- 3) Den selvstændige kan vælge at hæve dette beløb som personlig indkomst efter VSL § 23 a, hvorved det ikke beskattes som kapitalindkomst⁷⁰.

⁶⁸ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.3

⁶⁹ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.3

⁷⁰ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.3

Den del af overførslerne, som overstiger indeståendes på indskudskontoen, anses for et privat lån i virksomheden. Beløbet skal ikke beskattes, men da indskudskontoen bliver negativ, skal der ske rentekorrektion. Rentekorrektion indgår ikke i hæverækkefølgen, selv om årsagen til rentekorrektion, at der hæves mere end indeståendet på indskudskontoen, i princippet følger efter den nederste linje i ovenstående tabel. Den samlede rentekorrektion indgår direkte i opgørelsen over den personlige indkomst og trækkes fra i kapitalindkomsten (da den jo er en form for negativ kapitalindkomst)⁷¹.

Den del af kapitalafkastet, som måtte stamme fra finansielle aktiver, skal tvangshæves, og derfor skal der altid ske overførsel af dette beløb til den selvstændige efter hæverækkefølgen. Ved indkomstårets udgang skal der være overført et beløb, der svarer til summen af "Overførsler forud for hæverækkefølgen" og "Beløb hensat til senere faktisk hævning i primobalancen" i tabellen ovenfor, med tillæg af kapitalafkastet vedrørende finansielle aktiver⁷².

Beløb til dækning af virksomhedsskat, som overføres fra virksomheden til den selvstændige, er ikke omfattet af hæverækkefølgen. Skulle der være blevet betalt for meget i a conto virksomhedsskat i indkomstårets løb, kan det overskydende beløb tilbageføres til virksomheden uden skattemæssige konsekvenser. Sker dette ikke inden fristen for selvangivelsen, vil beløbet blive anset for hævet inden for hæverækkefølgen. Der kan selvfølgelig ikke tilbageføres mere end det overskydende beløb uden, at det yderligere beløb vil blive betragtet som indskud i virksomheden⁷³.

Overskudsdisponering

Et vigtigt element for brugere af virksomhedsordningen er disponering af virksomhedens overskud med hensyn til hvor meget af overskuddet, som skal overføres til privatøkonomien. Det er ikke umiddelbart relevant for

⁷¹ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.3

⁷² Juridisk vejledning C.C.5.2.7.3

⁷³ Juridisk vejledning C.C.5.2.7.3

dette projekt, men skal alligevel nævnes, da det i praksis er kritisk for skatteyderen, at overskudsdisponeringen foretages rigtigt. Ikke mindst fordi et af formålene med virksomhedsordningen er at udjævne overskud mellem gode og dårlige år. For mange skatteydere går overskudsdisponeringen således ud på, kun at overføre så meget til privatøkonomien, at man holder sig lige under topskattegrænsen.

		B. Årets kapitalafkast	
		50.000	
A. Årets skattepligtige overskud	1.000.000		
			D. Hævet resterende overskud/AMB-grundlag (C-E)
			437.179
F. Disponibelt beløb. Årets overskud + evt. hensat primo	1.000.000	C. resterende overskud (A-B)	
		950.000	E. Bruttoopsparing (C-D) (H/0,78)
			512.821
G. Årets hævnings. Faktisk hævet + hensat ultimo	600.000		I: Virksomhedsskat, 22% af E
			112.821
H. Tilgang til konto for opsparet overskud (F-G) (E*0,78)	400.000		
Afstemning af hævnings:			
		Overskud	Hævninger
A: Årets skattepligtige overskud		1.000.000	
G: Årets hævnings			600.000
B: Årets kapitalafkast		-50.000	-50.000
		950.000	550.000
E: Bruttoopsparing (virksomhedsindkomst)		512.821	
I: Virksomhedsskat, 22%			112.821
D: Hævet resterende overskud/AMB-grundlag		437.179	437.179

Tabel 2. Overskudsdisponering med den såkaldte kassemodel og tilhørende afstemning af hævningserne⁷⁴.

⁷⁴ Tabellen er efter egen tilvirkning med taleksempler fra bogen "Skat for de finansielle uddannelser". Afstemning af hævningserne er dog opstillet efter metoden, som fremstillet i faget "Erhvervsbeskatning", HD2, CBS efteråret 2016.

Overskudsdisponering kan illustreres med den såkaldte kassemodel og den tilhørende afstemning af hævningerne i tabel 2.

- Først opgøres årets skattepligtige overskud for virksomheden (A) til 1.000.000 kr.
- Årets kapitalafkast (B) beregnes til 50.000 kr. – i eksemplet i tabel 2 er det et arbitrært beløb.
- Det resterende overskud (C) opgøres som $A - B$ til 950.000 kr.
- Årets bogførte hævninger (G) er i dette tilfælde 600.000 kr. hvoraf 50.000 kr. (B) er kapitalafkast.
- Det giver en tilgang til konto for opsøret overskud (H) på 400.000 kr.
- Af dette beløb skal der dog betales foreløbig virksomhedsskat på 22 % ud over beløbet i sig selv.
- Derfor dividerer man H med 0,78 (1-virksomhedskattesatsen på 22 % (2017)), hvorved man kommer frem til bruttoopsparingen (E) på 512.821 kr.
- Af dette beløb er 112.821 kr. således den foreløbige virksomhedsskat.
- Nu kan man trække bruttoopsparingen (E) fra det resterende overskud (C) og herefter komme frem til, hvilket resterende overskud (D), som kan hæves af den selvstændige: $950.000 \text{ kr.} - 512.821 \text{ kr.} = 437.179 \text{ kr.}$
- Endeligt afstemmes de hævvede beløb.

Overskudsdisponeringen kan dog også styres efter hensynet til, at den skattepligtige skal betale topskat for indtægter over topskattegrænsen. Det er relevant i sammenhæng med, at et af formålene med virksomhedsordningen netop er at kunne udjævne indtægter mellem gode og dårlige år. I det relativt gode år kan man således disponere overskuddet således, at man ikke overfører mere til privatøkonomien, end at man lige akkurat undgår at betale topskat. Det resterende beløb kan så tilgå kontoen for opsøret overskud inden for virksomhedsordningen og eventuelt udbetales i efterfølgende år, hvor virksomhedens overskud måske er mindre. Omvendt kan det handle om altid at overfører op til topskattegrænsen, så man ikke sparer op i

virksomheden i forventning til, at der også i de kommende år er så store overskud, at der vil kunne overføres op til eller over topskattegrænsen.

I eksemplet i tabel 3 er udgangspunktet således lidt anderledes end i eksemplet i tabel 2.

- Årets skattepligtige overskud (A) på 1.000.000 kr. og årets kapitalafkast (B) på 50.000 kr. er det samme.
- Men man begynder nu med at beregne, hvilket hævet resterende overskud (D), altså arbejdsmarkedsbidragsgrundlag, som svarer til topskattegrænsen. For 2017 er det $479.600 \text{ kr.} / 0,92 = 521.304 \text{ kr.}$
- Herefter kan bruttoopsparingen (E) beregnes som differencen mellem (C) og (D), altså 428.696 kr.
- Dette beløb indeholder den foreløbige virksomhedsskat (I) på 22 %, 94.313 kr.
- Således bliver tilgangen til konto for opsparet overskud (H) 334.383 kr.
- Årets hævnings (G) kan nu findes ved at trække tilgangen til konto for opsparet overskud (H) fra det disponible beløb (F), hvilket bliver 665.617 kr.
- Endeligt afstemmes de hævede beløb.

		B. Årets kapitalafkast	
		50.000	
A. Årets skattepligtige overskud			
1.000.000			
			D. Hævet resterende overskud/AMB-grundlag (C-E). Topskatteoptimeret: 479.600/0,92
			521.304
F. Disponibelt beløb. Årets overskud + evt. hensat primo		C. resterende overskud (A-B)	
1.000.000		950.000	
			E. Bruttoopsparing (C-D) (H/0,78)
			428.696
G. Årets hævnings. Faktisk hævet + hensat ultimo (F-H)			I: Virksomhedsskat, 22% af E
665.617			94.313
H. Tilgang til konto for opsparret overskud (E*0,78)			
334.383			
Afstemning af hævnings:			
		Overskud	Hævninger
A: Årets skattepligtige overskud		1.000.000	
G: Årets hævnings			665.617
B: Årets kapitalafkast		-50.000	-50.000
		950.000	615.617
E: Bruttoopsparing (virksomhedsindkomst)		428.696	
I: Virksomhedsskat, 22%			94.313
D: Hævet resterende overskud/AMB-grundlag		521.304	521.304

Tabel 3. Overskudsdisponering med optimering af udbetaling i forhold til topskattegrænsen (2017)⁷⁵.

⁷⁵ Tabellen er efter egen tilvirkning med taleksempler fra bogen "Skat for de finansielle uddannelser". Afstemning af hævningserne er dog opstillet efter metoden, som fremstillet i faget "Erhvervsbeskatning", HD2, CBS efteråret 2016.

LOV nr 992 af 16/09/2014

Af bemærkningerne til lovforslaget til denne ændringslov⁷⁶ fremgår det, at forslaget skal sikre, at selvstændige i virksomhedsskatteordningen ikke kan udnytte ordningen i strid med dens oprindelige hensigt ved at anvende lavt beskattede midler til at finansiere privatforbrug og afdrage på privat gæld, uden at midlerne beskattes som personlig indkomst. Man skal ikke kunne indskyde privat gæld for at afdrage den med lavt beskattede midler, hvis indskudskontoen er negativ. Og man skal ikke kunne stille virksomhedens aktiver til sikkerhed for privat gæld. Herudover omfatter forslaget også, at rentekorrektionen forhøjes (med 3 procentpoint) for at eliminere skattebesparelsen ved placering af private renteudgifter i ordningen. Forslaget har tilbagevirkende kraft for erhvervsdrivende i ordningen, som allerede har stillet virksomhedens aktiver som sikkerhed eller allerede har en negativ indskudskonto, dog kun hvis den samlede nominelle værdi af den negative indskudskonto og sikkerhedsstillelse overstiger 100.000 kr.⁷⁷.

Virksomhedens økonomi			Privat økonomi	
Formue primo	-780.000 kr.		Formue primo	780.000 kr.
Overskud	1.000.000 kr.			
Overført til privatøkonomi	0 kr.	→	Indkomst	0 kr.
Virksomhedsskat	-220.000 kr.		Skat af personlig indkomst	0 kr.
Formue ultimo	0 kr.		Formue ultimo	780.000 kr.
Skattebesparelse ift. marginalbeskattet personlig indkomst (2016): 562.000 kr. – 220.000 kr. = 342.000 kr.				

Tabel 4. Eksempel på skattevirkning af indskud af privat gæld i virksomhedsordningen.

⁷⁶ 2013/1 LF 200

⁷⁷ 2013/1 LF 200

Tabellen⁷⁸ viser skatteeffekten af at indskyde et lån på 780.000 kr. i virksomhedsordningen, som er optaget før indtrædelse i ordningen. Lånet opdeles, så gælden indskydes i ordningen som et passiv, mens låneprovenuet på 780.000 kr. forbliver i privatøkonomien. Indskuddet af gælden i ordningen bevirker en negativ indskudskonto. I eksemplet opstår der efterfølgende et overskud på 1.000.000 kr. Overskuddet beskattes med 220.000 kr. og da låneprovenuet på 780.000 kr. forblev i privatøkonomien, er der ikke behov for at overføre noget af det resterende overskud til denne. Dermed kan lånet indfries, så formuen ultimo er 0 kr.

Skattebesparelsen i eksemplet forudsætter naturligvis, at hele indkomspotentialet under topskattegrænsen er udnyttet, således at hele overskuddet i virksomheden ville være blevet beskattet med topskattesatsen på 56,2 % (2016), såfremt det var blevet overført til privatøkonomien. Desuden er skattebesparelsen, som i mange lignende situationer vedrørende virksomhedsskatteordningen, foreløbig, i det der er tale om en latent privat beskatning af virksomhedens overskud, som er udskudt, indtil det hæves, eller den selvstændige udtræder af ordningen. Man kan hæfte sig ved, at et opsparet overskud i virksomhedsordningen i dette tilfælde ikke er udtryk for, at der findes faktiske værdier i ordningen, som senere vil kunne bruges til betaling af den udskudte skat. Jf. bemærkningerne til lovforslaget kan en praksis med indskud af privat gæld derfor anses som en forlods hævning af noget af kommende års eventuelle overskud. Hævningen er kun beskattet med den lave virksomhedsskattesats, og der er en risiko for, at den aldrig bliver fuldt beskattet som personlig indkomst hos den selvstændige⁷⁹.

Virksomhedens økonomi		Privat økonomi	
Formue primo	0 kr.	Formue primo	0 kr.
Overskud	1.000.000 kr.		

⁷⁸ L 200 2013-14, Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteoven, Skatteministeriet j. nr. 13-0250471, efter tabel 3.3.1.1.

⁷⁹ L 200 2013-14, Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteoven, Skatteministeriet j. nr. 13-0250471, s. 4

Overført til privatøkonomi	0 kr.	→	Indkomst	0 kr.
Virksomhedsskat	-220.000 kr.		Skat af personlig indkomst	0 kr.
Opsparet overskud, stillet som sikkerhed	780.000 kr.		Kassekredit mod sikkerhed i opsparret overskud i virksomheden	-780.000 kr.
Formue ultimo	780.000 kr.		Formue ultimo	-780.000 kr.
Skattebesparelse ift. marginalbeskattet personlig indkomst (2016): 562.000 kr. – 220.000 kr. = 342.000 kr.				

Tabel 5. Eksempel på skattevirkning af sikkerhedsstillelse for privat gæld med virksomhedens aktiver.

Tabellen⁸⁰ viser skatteeffekten af at stille aktiver i virksomhedsordningen som sikkerhed for gæld, her i form af en kassekredit, uden for ordningen. Den selvstændige har et overskud i virksomheden på 1.000.000 kr. Overskuddet forbliver i virksomheden, hvor det anses for opsparret. Det bliver beskattet med 22 % og resten, 780.000 kr. bliver bogført på kontoen for opsparret overskud. Det opsparrede overskud kan nu stilles som sikkerhed for et lån i den selvstændiges privatøkonomi, som kan bruges til at finansiere privat forbrug. Der er ingen indkomst i privatøkonomien og betales derfor ingen skat her. I eksemplet trækkes der 100 % på kassekrediten, så hele overskuddet går til privat forbrug, som så kun vil være blevet beskattet med 22 %. Det behøver selvfølgelig ikke at være tilfældet. Også i dette eksempel er forudsætningen at hele overskuddet ville være blevet beskattet med topskattesats. Desuden tager det ikke højde for, at der formentlig vil være en renteudgift forbundet med træk på kassekrediten samt at fradragsmulighederne for denne rente vil være ringere end inden for virksomhedsordningen. Som i det ovenstående eksempel er der også her tale om en udskudt skat, som skal betales hvis der sker en hævnning af overskuddet eller den selvstændige ophører med at anvende virksomhedsordningen. Denne efterbetaling af udskudt skat kan kun ske, hvis den selvstændige er i stand til at betale på dette tidspunkt. Hvis der løbende er oparbejdet en privat gæld svarende til overskuddet,

⁸⁰ L 200 2013-14 efter tabel 3.3.2.1.

er det ikke sikkert, at vedkommende er i stand til det. I så fald bliver den lavere virksomhedsskat den endelige skat⁸¹.

I forarbejderne til den oprindelige lov om virksomhedsskatteordningen stod der bl.a., at selvstændige kunne optage private lån mod sikkerhedsstillelse i virksomhedens aktiver. I den forbindelse forholder forarbejderne sig kun til den skattemæssige behandling af renteudgifterne, i det der blev lagt til grund, at der var tale om private lån, hvorfor renteudgifterne ville være negativ kapitalindkomst. I forbindelse med Folketingets behandling af L 107 1985/1986 svarede skatteministeren Skatte og Afgiftsudvalget, at det forhold, at en skattepligtig i virksomhedsordningen benytter et aktiv i ordningen som sikkerhed for et lån, ikke automatisk henfører lånet til virksomhedens økonomi. Udgangspunktet er, at den skattepligtige selv kan bestemme, om lånet skal henføres til privatøkonomien eller virksomhedens økonomi. Yderligere understregede skatteministeren, at når gælden var privat og anvendes til anskaffelse af et privat aktiv, ville transaktionen ikke påvirke virksomheden, herunder ikke indskudskontoen, kontoen for opsparet overskud eller kontoen for afkastgrundlag⁸². Bemærkningsteksten til L 200 2013/2014 føjer derefter til, at retstilstanden er uafklaret, da der ikke foreligger retspraksis omkring den anførte model (således som skatteministeren i sine svar har tydeliggjort dens konsekvenser).

I FSRs høringssvar⁸³ til L 200 2013/2014 foreslås der sammenfattende:

- 1) At det stadig skal være muligt at benytte opsparingsordningen, såfremt indskudskontoen ikke er negativ ved årets udgang.
- 2) At reglen om, at sikkerhedsstillelse for privat gæld i virksomhedens aktiver skal anses for en hævning, ændres sådan, at det maksimalt er størrelsen på det private lån, der anses for hævet. Hvis

⁸¹ L 200 2013-14, Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteordningen, Skatteministeriet j. nr. 13-0250471, s. 5

⁸² L 200 2013-14, Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteordningen, Skatteministeriet j. nr. 13-0250471, s. 5

⁸³ H 139-14, Høringssvar til L 200 2013/2014 fra FSR, s. 1

sikkerhedsstillelsen er lavere end lånet, er det endvidere kun sikkerhedsstillelsen, som skal anses for hævet. Og desuden at sikkerhedsstillelse kun bør anses for en hævning, hvis der stilles sikkerhed for egne eller en ægtefælles private lån.

- 3) Samt at det bør være muligt at skifte bank eller realkreditinstitut og dermed formelt sikkerheder, uden at det medfører hævning.

FSR bemærker også, at lovændringens hensigt med at stoppe en utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen, kan få konsekvenser for skatteydere, som ikke nødvendigvis har tilrettelagt en udnyttelse som de er beskrevet i tabellerne m.m. i L 200 2013/2014.

Desuden går FSR skarpt i rette med bemærkningerne om, at der skulle foreligge en uafklaret retstilstand på området i kraft af en manglende retspraksis. Når der ikke er retspraksis på området, skyldes det netop, at ingen af parterne har været i tvivl om retstilstanden. Det kan blandt andet skyldes, at skatteministerens bemærkninger til det oprindelige lovforslag fra 1987/1986, som beskrevet ovenfor, gennem flere år blev understøttet af Ligningsvejledningen, som fritog private lån optaget af den skattepligtige med sikkerhed i virksomhedens aktiver fra at påvirke indskudskontoen. Videre hed det i Juridisk Vejledning, at selv om et lån var optaget med sikkerhed i et aktiv i virksomhedsordningen, vil låneprovenuet ikke indgå i virksomhedsordningen⁸⁴.

Senere i høringssvaret peges der på, at lovforslaget bør præcisere, hvornår virksomhedens aktiver kan betragtes som stillet til sikkerhed for gæld, samt at der netop er tale om privat gæld. Det hænger sammen med, at sigtet med lovforslaget kun er at forhindre denne utilsigtede brug af virksomhedsordningen, og f.eks. ikke at hindre, at virksomheden stiller aktiver som sikkerhed for 3. mands gæld.

⁸⁴ H 139-14 Høringssvar til L 200 2013/2014 fra FSR, s. 3

Blandt flere andre emner påpeger høringssvaret yderligere uklarheder m.h.t. bankers modregningsadgang i forbindelse med samlede engagementer af både private og erhvervsmæssige konti, hæftelsesforholdene for interessenter i I/S, K/S og P/S, erhvervsdrivende med blandet benyttelse af ejendomme som f.eks. landbrug⁸⁵.

Den mest alvorlige indvending er måske, at når en sikkerhedsstillelse anses for hævet, må denne hævning anses for et beløb hensat til senere hævning, og at en senere eventuel effektuering af sikkerhedsstillelsen kan fragå på konto for beløb hensat til senere hævning. Dermed kan beløbet blive beskattet to gange.

I høringsskemaet svarer Skatteministeriet⁸⁶, at det vil blive præciseret i et ændringsforslag, at:

- 1) når en sikkerhedsstillelse anses for overført, sker dette uden for den almindelige hæverækkefølge, ved at:
- 2) et tilsvarende beløb tillægges virksomhedens overskud, som anses for hævet af den selvstændige.

Ministeriet forholder sig altså tilsyneladende hverken til den mulige dobbeltbeskatningseffekt, som FSR peger på, eller effekten af, at beløbet både anses for hævet uden for hæverækkefølgen og tillægges virksomhedens overskud.

Konsekvens af LOV nr 992 af 16/09/2014

I et yderligere høringssvar fra FSR vedr. L 200 (FT 2013/14)⁸⁷, som blev fremsendt d. 8. september 2014 foranlediget af to ændringsforslag til L 200 fremsat hhv. d. 3. og d. 8 september 2014, redegør FSR for sin opfattelse af regelændringernes konsekvens med følgende regneeksempel på en overskudsdisponering (ud fra en virksomhedsskattesats på 25 %):

⁸⁵ H 139-14 Høringssvar til L 200 2013/2014 fra FSR, s. 4-6

⁸⁶ L 200, bilag 3, høringsskema s. 34

⁸⁷ Yderligere høringssvar til L 200 2013/2014 fra FSR, 8. september 2014, s. 2

Overskud af virksomhed	2.000.000 kr.
Hævet kontant	500.000 kr.
Anset for hævet (sikkerhed for privat gæld)	500.000 kr.
Opsparing i virksomheden	1.000.000 kr.

Tabel 6. Regneeksempel på konsekvens af L 200.

- Der er allerede hævet 500.000 kr. kontant.
- 500.000 kr. anses for hævet som følge af sikkerhedsstillelse.
- Konsekvensen er altså, at et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen med sikkerhed kommer til beskatning som personlig indkomst i privatøkonomien.

FRS påpeger, at der ikke er foreslået lovregler, som giver hjemmel til det beløb, der skal beskattes som følge af sikkerhedsstillelse for privat gæld, hæves udenom den almindelige hæverækkefølge eller at dette beløb tillægges virksomhedens overskud⁸⁸. Ministeriet forholder sig tilsyneladende ikke til den manglende eller utilstrækkelige lovhjemmel, og lovforslaget vedtages kort tid efter.

L992 indarbejdes først i Juridisk vejledning 2015-1, version 2.3 – 31.01.15 – 30.07.15, under kapitel C.C.5.2.7.1 Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien, afsnittet "Beløb eller andre værdier, der anses for overført". Her fremgår det, at beløb til beskatning efter denne regel (altså beløb svarende til de aktiver, som er stillet til sikkerhed for et privat lån), skal lægges til virksomhedens indkomst og anses for overført til den selvstændige. Ordlyden "anses for overført" betyder, at der alene er tale om en bogholderimæssig postering, og der må ikke følge kontant beløb med ved overførslen⁸⁹.

⁸⁸ Yderligere høringssvar til L 200 2013/2014 fra FSR, 8. september 2014, s. 3

⁸⁹ Juridisk vejledning 2015-1, version 2.3 – 31.01.15 – 30.07.15, C.C.5.2.7.1

Beløbet kommer altså til beskatning som personlig indkomst hos den skattepligtige, selv om der ikke bliver overført kontanter. Og samtidig bliver det lagt til virksomhedens indkomst, hvor beskatningen med den lavere virksomhedskattesats jo kun er foreløbig.

Delkonklusion 1

Var konsekvensen af indgrebet i 2014 lovgivernes hensigt eller en utilsigtet bieffekt?

Konsekvensen i henseende til at begrænse brug af virksomhedsordningen som sikkerhed for rent private lån var lovgivernes hensigt. Men lovgiverne var måske uopmærksomme på, at sikkerhedsstillelse for private lån i mange tilfælde hang sammen med virksomhedens drift, ikke mindst i forbindelse med privat brug af f.eks. stuehuse på landbrug. Desuden var sikkerhedsstillelsen jo foregået i absolut god tro, i det bemærkningerne til den oprindelige lov specifikt undtog dem. På trods af, at det efter høringsfaserne må have stået klart for lovgiverne, at der var stillet spørgsmålstejn ved hjemmelsgrundlaget, blev lovforslaget alligevel vedtaget. Om dette var hensigten eller en bieffekt (lovsjusk), kan ikke afgøres endeligt.

Delkonklusion 2

Hvordan håndterede lovgivningsprocessen eventuelt utilsigtede hensigter og hvordan kom den endeligt vedtagne lov til at virke i henseende til lovgivernes intention?

Under den parlamentariske proces blev der entydigt og fra mange sider gjort opmærksom på effekter af loven, som ikke fremmede virksomhedsordningens overordnede hensigter med hensyn til sidestilling af selvstændige erhvervsdrivende med egentlige virksomheder drevet i selskabsform. Specifikt blev der gjort opmærksom på det manglende hjemmelsgrundlag for at beløb, der skal beskattes som følge af sikkerhedsstillelse for privat gæld, hæves udenom den almindelige hæverækkefølge eller at dette beløb tillægges virksomhedens overskud. På trods af disse indsigelser, blev loven stort set vedtaget i overensstemmelse med lovforslaget.

Skatterådets bindende svar vedr. sikkerhedsstillelse og hævning i 2015

I slutningen af 2015 afgav Skatterådet et bindende svar⁹⁰, hvor rådet forholdt sig til diverse spørgsmål om sikkerhedsstillelser i forbindelse med virksomhedsordningen.

Ved lov nr. 992 af 16. september 2014 blev virksomhedsskatteloven ændret, således at det ikke er muligt at stille aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld placeret uden for virksomhedsordningen uden, at der derved udløses en fiktiv beskatning, dog med enkelte undtagelser.

Det følger nu af virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6, at hvis der stilles aktiver i virksomhedsordningen som sikkerhed for et lån uden for virksomhedsordningen (privat lån), skal det mindste beløb af lånet kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse anses for overført til den skattepligtige.

Det fremgår klart af lovforarbejderne til virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6, at lovgivers udtrykkelige intention har været, at konsekvensen af, at virksomhedens aktiver stilles til sikkerhed for privat gæld, skal være, at der sker beskatning af et beløb uden om hæverækkefølgen i virksomhedsskattelovens § 5.

Skatterådet nærer imidlertid betænkelighed ved at lægge afgørende vægt på lovgivers intention. Efter Skatterådets opfattelse er ordlyden af virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6 ikke tilstrækkelig klar til at udgøre en selvstændig beskatningshjemmel. Skatterådet finder således, at den mest naturlige forståelse af ordlyden af lovens § 10, stk. 6, er, at de deri nævnte overførsler skal anses for foretaget i overensstemmelse med virksomhedsskattelovens § 5, dvs. inden for hæverækkefølgen.

Skatterådet anser altså, at beskatningen skal ske inden for hæverækkefølgen, hvilket vil medføre, at der ikke direkte sker beskatning som personlig indkomst.

⁹⁰ SKM2015.745.SR, dokumenttype og myndighed: bindende svar fra Skatterådet

Styresignal vedr. genoptagelse som følge af praksisændring

I april 2016 udgav SKAT et styresignal omhandlende genoptagelse som følge af praksisændring vedrørende sikkerhedsstillelse for gæld uden for virksomhedsordningen med aktiver i virksomhedsordningen⁹¹.

Redegørelsen nedenfor følger styresignalet samt omtalen af det i den daværende version af Juridisk vejledning.

Styresignalet åbner for anmodning om genoptagelse på baggrund af praksisændring på området.

Praksisændringen følger af Skatterådets bindende svar i 2015. Den praksis, som Skatterådet underkendte var, at det beløb, som i forbindelse med sikkerhedsstillelse kom til beskatning, blev anses for overført uden for den almindelige hæverækkefølge. Baggrunden herfor var, at Skatterådet fandt, at ordlyden i virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6 ikke var tilstrækkelig klar til at udgøre en selvstændig beskatningshjemmel. Skatterådet fandt derimod, at den mest naturlige forståelse af lovteksten var, at en sådan overførsel skulle anses for foretaget i overensstemmelse med virksomhedsskattelovens § 5, det vil sige inden for hæverækkefølgen.

Den nye praksis er, at det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse skal betragtes som en hævning inden for hæverækkefølgen. Beløbet skal således ikke beskattes direkte.

Konsekvensen af hævningen er, at:

- Der skal ske hel eller delvis endelig beskatning af årets opsparede overskud og/eller
- at tidligere års opsparede overskud helt eller delvis skal beskattes endeligt og/eller
- at indskudskontoen reduceres med det hævede beløb.

⁹¹ SKM2016.171.SKAT, dokumenttype og myndighed: styresignal fra SKAT

Hævningen er fiktiv i den forstand, at der ikke følger penge med transaktionen. Derfor kan overførslen ikke bogføres som hensat til senere hævning, men bogføres som en kapitalbevægelse under egenkapitalen.

LOV nr 652 af 08/06/2016

Justeringen af virksomhedsordningens bestemmelser vedrørende sikkerhedsstillelse med Lov nr 652 blev vedtaget d. 8. juni 2016. Det kræver lidt nærlæsning af lovtæksten af forstå, at beløb vedrørende sikkerhedsstillelse nu betragtes som en hævning inden for hæverækkefølgen, og derfor gengives § 5, som definerer hæverækkefølgen:

§ 5. Overførsel af værdier og beløb omfattet af § 4 b, stk. 1, fra virksomheden til den skattepligtige anses for foretaget i nedennævnte rækkefølge:

- 1) Kapitalafkast efter § 7, der vedrører det forudgående indkomstår, og som overføres til den skattepligtige inden fristen for indgivelse af selvangivelse.
- 2) Overskud efter fradrag af kapitalafkast (resterende overskud) efter § 10, stk. 1, der vedrører det forudgående indkomstår, og som overføres til den skattepligtige inden fristen for indgivelse af selvangivelse.
- 3) Overskud i det pågældende år:
 - a) Kapitalafkast efter § 7, der overføres til den skattepligtige inden udløbet af fristen for indgivelse af selvangivelse for indkomståret.
 - b) Overskud efter fradrag af kapitalafkast (resterende overskud) efter § 10, stk. 1.
- 4) Opsparet overskud.
- 5) Indestående på indskudskonto.

Stk. 2. Ved overførsel af værdier fra virksomheden til den skattepligtige ud over de i stk. 1 nævnte anvendes § 11.

Stk. 3. Beløb, der overføres fra virksomheden til den skattepligtige til dækning af virksomhedsskat, omfattes ikke af stk. 1.

Ændringen af hæverækkefølgen med hensyn til sikkerhedsstillelse, er den understregede del af ovenstående.

Den refererede § 4, stk. 1 indgår i et helt nyt kapitel 2 b om sikkerhedsstillelse:

»Kapitel 2 b

Sikkerhedsstillelser

§ 4 b. Stilles aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses den skattepligtige for at have gjort brug af værdier i virksomhedsordningen svarende til det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller aktivernes handelsværdi i det indkomstår, hvori der stilles sikkerhed, jf. dog stk. 2-4. Beløbet i 1. pkt. anses for overført fra virksomhedsordningen til privatøkonomien. Beløbet opgøres på det tidspunkt, hvor aktiverne stilles til sikkerhed, eller på det tidspunkt, hvor den skattepligtiges tilvalg af virksomhedsordningen har virkning fra, hvis den skattepligtige forud for tilvalget af virksomhedsordningen har stillet virksomhedens aktiver til sikkerhed for gæld, der ikke indskydes i virksomhedsordningen samtidig med virksomhedens aktiver.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse for sikkerhedsstillelse, der er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition.

Stk. 3. Stk. 1 finder ikke anvendelse for gæld med pant i fast ejendom omfattet af § 1, stk. 3, 2. og 3. pkt., i det omfang gældens kursværdi ikke overstiger ejendomsværdien med tillæg af udgifter til forbedringer, som er foretaget efter fastsættelsen af ejendomsværdien, eller den kontante anskaffelsessum for den del af ejendommen, der tjener til bolig for den skattepligtige. Vurderingen efter 1. pkt. foretages på det tidspunkt, hvor der gives pant i den faste ejendom, eller på det tidspunkt, hvor den skattepligtiges tilvalg af virksomhedsordningen har virkning fra, hvis den skattepligtige forud for tilvalget af virksomhedsordningen har givet pant i ejendommen for gæld, der ikke indskydes i virksomhedsordningen samtidig med ejendommen. Stk. 1 finder ikke anvendelse for gæld med pant i fast ejendom omfattet af § 1, stk. 3, 2. og 3. pkt., hvis gælden kan henføres til omlægning af gæld, der er undtaget efter 1. pkt., og kursværdien af gælden ikke overstiger kursværdien af den gæld, der er omlagt.

Stk. 4. Stk. 1 finder ikke anvendelse for gæld med pant i fast ejendom, der tidligere har tjent til bolig for den skattepligtige, hvis gælden indskydes i virksomhedsordningen i samme indkomstår som ejendommen.«

Samtidig kan det bemærkes, at § 4, stk. 2, 3 og 4 eliminerer nogle af de ikke-tilsigtede virkninger af LOV nr 992 af 16/09/2014. Det drejer sig om sikkerhedsstillelse foretaget som led i sædvanlige forretningsmæssige dispositioner og sikkerhedsstillelse for gæld, som der allerede er stillet sikkerhed for i den del af virksomhedens faste ejendom, der bebos af den skattepligtige, populært kaldet stuehusgæld.

Der er desuden indført en form for overgangsregel vedrørende sikkerhedsstillelser, som efter 2014-indgrebet ville udløse beskatning uden om hæverækkefølgen, i det disse kan afvikles inden overgangen 2017/2018.

I Juridisk vejledning, således også den seneste version 2017-2, 2.8 – 31.07.17, beskriver afsnit C.C.5.2.7.1

”Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien” nu ikke længere situationen omkring sikkerhedsstillelse for privat gæld under afsnittet ”Beløb eller andre værdier, der anses for overført” men i stedet under et separat afsnit ”Beløb eller andre værdier, der er stillet til sikkerhed for privat gæld”. Afsnittet præciserer, at beløb stillet til sikkerhed for privat gæld anses for overført til den selvstændige, men beløbet lægges ikke til virksomhedens indkomst. Derved adskiller behandlingen af beløbet sig fra behandlingen af ”beløb eller andre værdier, der anses for overført”.

Eksempler på skattemæssige konsekvenser af justeringen

I det følgende skal der gives et par eksempler på den beskatningsmæssige situation før og efter justeringen.

I det første eksempel er der stillet sikkerhed for et nyt lån svarende til 350.000 kr. Der er opsparet et overskud på 100.000 kr. i virksomheden. Saldoen på indskudskontoen er 200.000 kr. Der indgår ikke kapitalafkast i eksemplet.

	Direkte beskatning	Skattebetaling v. 56,2 % marginalskat (2016)	Hæverækkefølgen	Skattebetaling v. 56,2 % marginalskat (2016)
Personlig indkomst (beskatning)	350.000 kr.	196.700 kr.	100.000 kr.	56.200 kr.
Opsparet overskud i virksomhedsordningen	100.000 kr.		0 kr.	

Indskudskonto	200.000 kr.		-50.000 kr.	2.000 kr. (rentekorrektion 4, % af 50.000 kr.)
Forsat mulighed for opsparing	Ja		Nej	
Samlet skattebetaling		196.700 kr.		58.200 kr.
Skattebesparelse				138.500 kr.

Tabel 7. Skattemæssige konsekvenser af sikkerhedsstillelse før og efter justeringen ved opsparet overskud⁹².

Før justeringen ville en sikkerhedsstillelse på 350.000 kr. have ført til personlig beskatning af hele sikkerhedsstillelsen og samtidig blive lagt til virksomhedens indkomst. Til gengæld ville hverken kontoen for opsparet overskud eller indskudskontoen blive påvirket. Efter justeringen anses et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen på 350.000 kr. for hævet i hæverækkefølgen, som foregår i flere trin:

- Først hæves de 100.000 kr. som står på kontoen for opsparet overskud. De beskattes som personlig indkomst.
- De resterende 250.000 kr. hæves på indskudskontoen. De beskattes ikke. Indskudskontoen kommer dog i underskud med -50.000 kr., og der skal betales rentekorrektion. Desuden kan der ikke spares op i virksomheden så længe, at indskudskontoen er negativ.

I det andet eksempel er der også stillet sikkerhed for et nyt lån på 350.000 kr., men der er ikke opsparet noget overskud. Også her er saldoen på indskudskontoen 200.000 kr. Der indgår ikke kapitalafkast i eksemplet.

⁹² Udgangspunktet er tabel 1 fra L 123 Skatteministeriets endelige svar på spørgsmål 27 af 12. maj 2016. Beregninger af skattebetalinger er dog efter egen tilvirkning.

	Direkte beskatning	Skattebetaling v. 56,2 % marginalskat (2016)	Hæverækkefølgen	Skattebetaling v. 56,2 % marginalskat (2016)
Personlig indkomst (beskatning)	350.000 kr.	196.700 kr.	0 kr.	0 kr.
Opsparet overskud i virksomhedsordningen	0 kr.		0 kr.	
Indskudskonto	200.000 kr.		-150.000 kr.	6.000 kr. (rentekorrektion 4, % af 50.000 kr.)
Forsat mulighed for opsparing	Ja		Nej	
Samlet skattebetaling		196.700 kr.		6.000 kr.
Skattebesparelse				190.700 kr.

Tabel 8. Skattemæssige konsekvenser af sikkerhedsstillelse før og efter justeringen uden opsparret overskud⁹³.

Før justeringen ville en sikkerhedsstillelse på 350.000 kr. have ført til personlig beskatning af hele sikkerhedsstillelsen og samtidig blive lagt til virksomhedens indkomst. Til gengæld ville hverken kontoen for opsparret overskud eller indskudskontoen blive påvirket. Efter justeringen anses et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen på 350.000 kr. for hævet i hæverækkefølgen, som foregår i flere trin:

- Der sker ikke beskatning af personlig indkomst, da der ikke er opsparret overskud.

⁹³ Udgangspunktet er tabel 1 fra L 123 Skatteministeriets endelige svar på spørgsmål 27 af 12. maj 2016. Beregninger af skattebetalinger er dog efter egen tilvirkning.

- Samtlige 350.000 kr. hæves på indskudskontoen. De beskattes ikke. Indskudskontoen kommer dog i underskud med -150.000 kr., og der skal betales rentekorrektion. Desuden kan der ikke spares op i virksomheden så længe, at indskudskontoen er negativ.

Delkonklusion 3

Kan man tale om såkaldt dobbeltbeskatning som konsekvens af indgrebet i 2014?

I pensum til faget Skat på HD (R)⁹⁴ behandles begrebet dobbeltbeskatning udelukkende som det fænomen, at en given indkomst kommer til beskatning samtidig i to eller flere lande. I flere omtaler af de lovændringer i virksomhedsordningen i 2014, som behandles i dette projekt, fremstilles konsekvensen nogle steder som en form for dobbeltbeskatning⁹⁵. I forbindelse med projektet er det ikke undersøgt i den skatteteoretiske litteratur, om et sådant fænomen kan betragtes som dobbeltbeskatning. Man kunne også betragte situationen som en form for sekventiel beskatning i tråd med, at man f.eks. betaler moms (en afgift) af beløb, som man allerede har betalt indkomstskat af.

Jf. Juridisk vejledning 2015-1, version 2.3 – 31.01.15 – 30.07.15, under kapitel C.C.5.2.7.1, skulle beskatningen af det sikkerhedsstillede beløb ske som en bogholderimæssig postering, altså uden om hæverækkefølgen. Beskatningen sker altså i kraft af et fiktivt tillæg til den personlige indkomst, i det det eksplicit er understreget, at der ikke må følge kontanter med overførslen. Desuden skulle beløbet lægges til virksomhedens indkomst, hvor den lavere beskatnings med virksomhedskattesatsen jo kun er foreløbig. Hvis sikkerhedsstillelsen på et senere tidspunkt eventuelt skulle medføre en faktisk overførsel af midler til den selvstændige, ville beløbet atter skulle hæves, nu via hæverækkefølgen. Dette kan så medføre beskatning af opsparet overskud. Denne situation medfører altså, at man kommer til at betale skat af beløbet to gange.

⁹⁴ Grundlæggende Skatteret s. 145-157

⁹⁵ F.eks. "Nye ændringer i virksomhedsordningen", FSRs hjemmeside, 14.juni 2016

Delkonklusionen er derfor, at betegnelsen dobbeltbeskatning er rimelig.

Delkonklusion 4

Hvordan påvirkede den reviderede lov i 2016 hæverækkefølgen og med hvilken konsekvens?

Den reviderede lov i 2016 bevirkede, at sikkerhedsstillelse nu betragtes som en hævning inden for hæverækkefølgen og således ikke beskattes direkte som personlig indkomst. Hvis der er opsparet overskud i virksomheden, som kan dække det sikkerhedsstillede beløb, er beskatningen (ud over den allerede betalte virksomhedsskat) 0 kr. Hvis ikke der er tilstrækkeligt med midler på kontoen for opsparet overskud, kan der blive tale om at trække på indskudskontoen med betaling af rentekorrektion til følge.

Hovedkonklusion

- Fra det første forslag til indgrebet i virksomhedsordningen i 2014 og med vedtagelsen af justeringen af indgrebet i 2016, har man opnået et balanceret indgreb i den selvstændiges mulighed for at stille aktiver i virksomheden som sikkerhed for lån i privatøkonomien.
- Balanceringen er sket ved, at overførslen af sikkerhedsstillede beløb er kommet ind i hæverækkefølgen og at det sikkerhedsstillede beløb ikke længere tillægges virksomhedens indkomst.
- Med justeringen af indgrebet har man undgået en beskatningssituation, som hverken var i tråd med det almindelige hjemmelskrav og heller ikke virksomhedsordningens overordnede hensigter med hensyn til lettelse for selvstændigt erhvervsdrivendes muligheder for virksomhedsdrift.
- Resultatet af justeringen i 2016 kunne sagtens være opnået med den viden lovgiverne havde i 2014, hvis lovgivningsprocessen havde været grundigere.

Litteratur

Andersen, H.S., Jørgensen, D., Nielsen, E.S., Voldbjerg, A.M.: Skat for de finansielle uddannelser. Hans Reitzels Forlag. 2017 København.

Andersen, Ib: Den skinbarlige virksomhed – vidensproduktion i samfundsvidenskaberne. 5. udgave. Samfundslitteratur. 2013 Frederiksberg.

Dahl, B., Møgelvang-Hansen, P., Riis, T.: Erhvervsjura i et markedsøkonomisk perspektiv. 13. udgave. Handelshøjskolens Forlag. 2014, København.

Dam, H., Gam, H., Hemmingsen, K. & Nielsen, J. G.: Grundlæggende Skatteret 2016. 9. udgave. Karnov Group Denmark A/S. 2016, København.

Michelsen, A., Askholt, S., Bolander, J., Engsig, J., Jeppesen, I. L., Laursen, A. N., & Madsen, L.: Lærebog om indkomstskat. 16. udgave. Jurist- og Økonomforbundets forlag. 2015, København.

SKAT: Den Juridiske Vejledning 2017-1. Version 2.7 – gældende fra 31.01.17 til d.d. ISBN-nummer: 978-87-417-0010-6. <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oid=124&vid=0&lang=da>

Primære kilder:

LBK nr 1114 af 18/09/2013. Bekendtgørelse af lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende (virksomhedsskatteloven). <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=158215>

LOV nr 992 af 16/09/2014. Lov om ændring af virksomhedsskatteloven og kildeskatteloven (Indgreb mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen ved indskud af privat gæld m.v.).

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164677>

LOV nr 652 af 08/06/2016. Lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteloven og forskellige andre love og om ophævelse af lov om investeringsfonds. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181750>

H 139-14 Høringssvar til L 200 2013/2014 fra FSR, 17. juli 2014, s. 40-53 af pdf-fil.

<http://www.ft.dk/samling/20151/lovforslag/l123/bilag/1/1602395.pdf>

Yderligere høringssvar til L 200 2013/2014 fra FSR, 8. september 2014.

www.fsr.dk/~media/files/faglig%20viden/skat/hoeringssvar/2014/l200.ash

L 123 Skatteministeriets endelige svar på spørgsmål 27 af 12. maj 2016.

<http://www.ft.dk/samling/20151/lovforslag/l123/spm/27/svar/1325048/1633938.pdf>

2013/1 LF 200. <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=163833>

L 200 2013-14. <http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/l200/index.htm>

L 200, bilag 3, høringsskema. <http://www.ft.dk/samling/20131/lovforslag/l200/bilag/3/1390927.pdf>

SKM2015.745.SR. <http://skat.dk/SKAT.aspx?old=2185000&vld=0&lang=DA>

SKM2016.171.SKAT. <http://www.skat.dk/skat.aspx?old=2228538&vld=0>

Øvrigt:

Generelle oplysninger fra Folketingets hjemmeside.

Generelle oplysninger fra Skatteankestyrelsens hjemmeside.

"Nye ændringer i virksomhedsordningen", FSRs hjemmeside, 14.juni 2016.

Forkortelser:

DBSL: Bekendtgørelse af lov om beskatning ved dødsfald (dødsboskatteloven), LBK nr 333 af 02/04/2012

PSL: Bekendtgørelse af lov om indkomstskat for personer m.v. (personskatteloven), LBK nr 1163 af 08/10/2015

VSL: Bekendtgørelse af lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende
(virksomhedsskatteloven), LBK nr 1114 af 18/09/2013